

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyilaték sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, május 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelk: A trón körül.
- A delegátusok megválasztása.
- Becsásák el a póttartalékosokat!
- A szegedi sortűz.
- Összeesküvés Péter király ellen.
- Az örökség átka.
- Az indemnitás tárgyalása.
- Megint érettségi botrány.
- Szakértők a tárlaton.
- A rejtélyes hangok.
- A tanítóképezde igazgatói állása.
- A városi kávéház átalakítása.
- A mai kor szép írája.
- Méregkeverő leleség.
- Kossuth Ferenc József főhercegnél.
- Finn dalárda Aradon.
- Lövöldözés a Magyar-utcában.
- Fráter Loránd betörői.
- Tárcs: A kenyér. Irta: Gabriella D'Annunzio.
- Csarnok: A kártymasztalnál. Irta: Konez Ákos.

A trón körül.

Arad, május 30.

A leveli békák: egy csomó fővárosi lap, esőt jósolnak. Válság... változások a trón körül... a király lemondása... és mindez amiatt, mert Magyarországon külön becikkelyezik az autonóm vámtarifát. Ferenc Ferdinánd expresszvonaton röpül Spanyolországból Bécsbe, a tőzsdéken kiút a deroute. Oh Hohenthal-Schillingsfürst herceg, miért tetted ezt? Miért mondottál le a kormányzásról, miért vontad le azokat a bizonyos konzekvenciákat, miért hoztad kétségbeesett

helyzetbe a két testvérországot?! Most már lemond a király.

Ennek a nagy ijedtségnek és sirásnak csak egy hibája van: nem tudható, hogy igaz-e, vagy mimelt? Talán csak a diadalmámor, a magyar győzelem külső effektusának emelésére szolgál az egész. Erre azonban nincsen szükség, mert ami diadal, az diadal marad görögtűz nélkül is. Ha azonban igazi az ijedelem, akkor is érthetetlen és a logika törvényei szerint meg nem magyarázható. A leveli békák tévedtek. Nem lesz eső.

A trónról való lemondás ténye nem olyan kisjelentőségű aktus, amelyet az uralkodók egy napi gondolkodás után szoktak elhatározni. A Habsburgok trónját nem egyszer rázta meg már komolyabb, veszedelmesebb földrengés, mint aminőt most Ausztriában a Reichsrath örökké füstölgő, de sosem működő tüzhányója előidézett. I. Ferenc József 1848. óta megtanulhatta, hogy a legnagyobb viharokat is elkergetik a szelek. Ime, 1867. óta csupán Magyarországon hányszor tört ki és hányszor esendesegett le az orkán? A véderővitától a Fejérváry-kormány bukásáig gyakorta lettek a tomboló és romboló viharokból édesen enyelgő tavaszi fuvalmak, lírai hangulatok, loyális csók-szellők. Pedig mi nyakas gyerekek vagyunk, nyakasok és következetesek. Mi követeljük a jogokat, a teljes paritás jogait, a nemzeti hadsereget, a magyar vezényszót, a zászlókérdés rendezését, a

vámsorompók felállítását, az önálló jegybankot. És ime, bár mindezekből nem kapunk semmit, most mégis elült az orkán és mosolygó tavaszi nap-sugárban fürdik a magyar közélet.

Nyugodt és bizó lélekkel jósolhatjuk tehát, — nem is jósolhatjuk, de állíthatjuk, hogy a király nem fog lemondani. Mert ha higgadtan gondolkozunk erről a kérdéstről, egészen világosan áll előttünk a helyzet képe. Ausztriában ugyanis teljesen mellékes kérdéssé degradálódik a parlament munkaképes volta. Ha a Reichsrath obstruál: egyszerűen feloszlatják. Ha kabinetalakítást nem vállal senki: ott van a 14-ik paragrafus, a szükségparagrafus, amely szerint Ausztria császára rendeletekkel igazgathatja a testvérállam sorsát. Törvénybe iktatott, szentesített joga ez Ferenc Józsefnek, ugyanannak az uralkodónak, aki tudott róla és bele is egyezett. hogy Magyarország ügyeit is szükségrendeletekkel intézze Fejérváry Géza báró. Pedig a magyar közjog nem ismer szükségparagrafust. Miért mondana le tehát a király, mikor egyik országának belügyeit sem fenyegeti az elháríthatlan zavarok veszedelme?

Akik minden kérdésben szeretik a legridegebb közjogi alapot elfoglalni, azok azt állítják, hogy az alkotmányos Magyarország csak az alkotmányos Ausztriával köthet a közös ügyekben meg egyezést. A szükségrendelet pedig egyenes tagadása lévén az alkotmányosság-

A kenyér.

Irta: Gabriella D'Annunzio.

Alighogy meghallotta Lola a mankók zaját, tágra nyitotta szemét és égő, zavaros tekintetét merően az ajtóra szegezve, várta, hogy a bátyja alakja a küszöbön megjelenjen. A szenvedéstől lefogyott, láztól elváltozott, vörhenyes foltokkal telestörzt szepplős arca keménységet, szinte haragot fejezett ki.

— Kergesd el! Kergesd el! Nem akarom látni. Érted? Nem akarom látni többé soha. Érted?

A szavak fojtogatták. Erősen megszorította az anyja kezét, nehezen köhögve, mi alatt inge a mellén hevesen mozgott s minden megerőltetésnél egy kissé kinyílt. Dagsd volt a szája s az állán a kiszáradt foltok forradást képeztek, amely minden megerőltetésnél felfakadt és vérzett.

Az anyja megkísérelte, hogy megnyugtassa.

— Igen, igen, gyermekem. Nem fogod többé látni. Ugy lesz, ahogy akarsz. Elkergetem, elkergetem.

— Most mindjárt! — mondá Lola vadul felemelkedve az ágyon s anyját az ajtó felé lökve.

— Igen, gyermekem. Most mindjárt.

Liro megjelent a küszöbön, mankójára támaszkodva. Vézna fiu volt, nagy, nehéz fejű. A haja olyan szőke, hogy csaknem fehér-

nek látszott; a szemei szelídek voltak, mint egy bárányéi és kékek a világos pillák között. Mikor belépett, nem sólt semmit, a paralízis következtében megnémult, de látva a beteg szemét, melyek figyelmesen és kegyetlenül néztek rá, megállott a szoba közepén, határozatlanul és nem mert közeledni. Görbe, életelen jobb lábán látható remegés futott végig.

— Mit akar itten az a nyomorék? Kergesd el. Akarom, hogy elkergesd. Érted? Mindjárt! — mondá Lola az anyjának.

Liro hallotta s a mostohájára nézett, ki már fel akart kelni. Olyan esdő szemekkel nézett rá, hogy annak nem volt szíve kidobni a szegény nyomorékot. Azután az álla alá támasztva az egyik mankót, a szabad kezével egy elkéseredett mozdulatot tett. És egy borzasztó tekintetet vetett a ládára a sarokban. Azt akarta mondani:

— Éhes vagyok.

— Nem, ne adj neki semmit! — kezdett Lola kiabálni. — Semmit. Küldd el.

Liro a mellére hajtotta nehéz fejét, remegve, könnyes szemekkel. Mikor a mostoha egyik kezét a vállára tette és az ajtó felé lökte, zokogásba tört ki, de hagyta magát vezetni. Azután hallotta maga mögött az ajtót bezáródni és zokogva maradt egyedül a lépcsőházban.

Ingerült mozdulattal fordult Lola az anyjához.

— Hallod, hogy bög? Szántszándékkal teszi, csak hogy engem bosszantson.

Liro tovább zokogott; néha sajtóságos nyögés szakította meg zokogását, mely hasonló volt egy haldokló hörgéséhez.

— De halld? Eredj! Dobj le a lépcsőn. Az asszony fölkel, a kijáratához futott és a némára emelte kemény, csontos, bütykös kezét.

Lola felkényőködve számolta az ütéseket: — Még, még.

Liro elhallgatott és sirását visszafojtotta. Lement az utcára. Éhes volt. Vagy két napja nem evett. Alig volt ereje, hogy a mankóit vonszolja.

Utcal gyerekek futottak el mellette. Néhanyan meglokték és rákiabáltak:

— Ni, a nyomorék, a hülye!

Mások kinevették, vagy mosolyogva nagy fejen, gunyosan kérdezték:

— Mibe kerül az agyvelőd kilója, öreg?

Egyik közülük, a legembertelenebb, fellökte a mankóját és elmenekült. A néma elbukott, aztán nagynehezen felkászolódt. Az utcal gyerekek zivaja és nevetése lassanként elhalt.

Liro érezte belsejében az éhség mardosását, így gondolkodott:

— Koldulni fogok!

A tavaszi szellő friss kenyér illatát hozta feléje. Fehérbe öltözött ember haladt el mellette, hátán hosszú kosárral, melyben rendbe sorakozott a sok aranyszínű, még párolgó kenyér. Két inasgyerek követte, színtén meg-

nak: bekövetkezik az az állapot, hogy a közös ügyek tekintetében nem jöhet létre megállapodás. Ez az álláspont azonban teljesen tarthatatlan. Tarthatatlan, mert ha így állana a dolog, elsősorban a világba kiáltott magyar győzelem devalválódik sikertelenséggé, másodsorban pedig a multak összes precedensei a lomtárba kerülnek. A magyar kormány tehát nem fog erre az álláspontra helyezkedni, mert szüksége van úgy a diadalra, mint a precedensekre. A királynak tehát ismét nincs oka lemondani, mert a magyar kormány a 48-as párttal együtt engedékeny és előzékeny lesz s nem fogja észrevenni, hogy Ausztriában rendeletekkel kormányoznak.

De ha észreveszi is, ha beszűnteti is a tárgyalásokat: a királynak akkor sincs oka a lemondásra. Jam alios vidi ventos! — mondhatja a Burg ura. Ime: alig két hónapja nagyobb dolgok miatt rengett a föld Magyarországon. Eretre-halálra ment a harc a nemzeti követelések érdekében. És ma már nyoma sincs semminek. A harcosok nem kaptak semmit abból, amit követeltek, de ajándékképpen megkapták azt, amit perhorreskáltak: az általános, titkos választói jogot. Mert a politikai harcok folyamata arra tanít, hogy vannak időpontok, mikor a követelések összezsugorodnak, az elvek elraktározódnak s a csatározók megelégszenek még azzal is, hogy ők fizessék a hadisarcot, csak a látszat, a győzelem látszata legyen az övék.

Lemondás a trónról? Badarság ilyesmiről beszélni is. Az uralkodó és tanácsadói tudják, hogy maga a trónváltás úgy sem lehet hatással a politikai irányok megváltozására. De szükség sincsen rá: hiszen segít a szükségparagrafus. Ertelmetlen dolgokat pedig nem cselekszenek ott, ahol egy nagyhatalom fejről van szó. Azt a frázist pedig, hogy az uralkodó megelégtelt az örökös válságokat s most már nyugodni akar, azt a frázist mindenki ismeri a történetből. Az ilyen pihenni vágyódások csak akkor szoktak bekövetkezni, ha muszáj bekövetkezniük.

Tehát nem igazi az ijedelem. De hiszen akkor mégsem lehet más, mint görögtűz az új kormány győzelméhez. Egy kis népszerűségi mellékfogás.

§.

A delegátusok megválasztása. A nemzetiségek panaszkodnak.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 30

Ma késik az ülés megnyitása. Tizenegyre van kitűzve és negyed 12-kor még nem jelent meg az elnök. Pedig *Justh Gyula* tegnap is megígérte a pontosságot. A mai ülés megnyitása a pénzügyi és véderőbizottság tanácskozása miatt késik. A pénzügyi bizottság az indemnitást tárgyalja. Ezen pedig *Szell Kálmán* elnököl és ez annyit jelent, hogy délig is alig lesz vége. A sok szó, amely belészorult Rátóton, most mind kifeje kivanokozik...

Az ülés megnyitásáig nagyon eleven a folyosói forgalom. Mert nagy szenzációk nincsenek, apró örömmel szerznek maguknak gyönyörűségeket a honatyák. *Tárr Istvánt* veszik körül sokan, aki egy másik negyvennyolccsal, *Fülöp Janos* erdőlyi képviselővel barátkozik. Megcsodálják *Ballagi Aladár* cizellált vasból készült fekete tuipánját is, amelyre nagyon büszke.

— A Ferencvárosban készült! — mondja. Nemsokára minden mágnásasszony ilyen visel. *Justh Gyula* hatot vett belőle.

Ma választották meg a felirati bizottság és delegáció tagjait. Itt az a jeles dolog történt, hogy kibuktatták a függetlenségi párt egyik jelöltjét: *Szatmári Mór*. A jeles publicista nem kellett a „demokrata” és mágnás uraknak, választottak helyébe vajami *Harberteckét* vagy *grófocskát*.

A választások előtt érdekesek voltak a mentelmi bejelentések. Csupa nemzetiségi képviselő panaszkodott a mentelmi jog megsértése miatt. Ezek során elmondotta ma szűzbeszédét *Pop C. István* dr., a világosi kerület képviselője is, aki *Bella Mátyás* képviselőtársa nevében vitt egy mentelmi ügyet a Ház elé. Röviden beszélt és a Ház hozzájárult, hogy sürgősségi

utasítással tegyék át az ügyet a mentelmi bizottsághoz.

Az ülés végén *Vajda Vajvod Sándor* dr. román nemzetiségi a krassói, nagysomkúti és szilágycsehi választásokon elkövetett „visszavételek és törvénytelenségek” tárgyában intézett interpellációt a belügyi és honvédelmi miniszterhez.

Részletes tudósításunk a következő:

(A Fejérváry-kormány vád alá helyezése.)

Justh Gyula elnök fél 12 kor nyitja meg az ülést.

Hammersberg László jegyző felolvassa a mult ülés jegyzőkönyvét, melyet észrevétel nélkül hitelesítenek.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter négy törvényjavaslatot és 25 jelentést nyújt be vámgengedélyezésekről, melyeket az előző kormány eszközölt. Kladatnak a pénzügyi és közlekedésügyi bizottságnak.

Elnök jelenti, hogy a IV-ik osztály még nem alakult meg. Felszólítja a bizottságot, hogy alakuljon meg holnapig és erről tegyen jelentést. Majd jelentést tesz több vármegye kérvényéről, amelyekben a *Fejérváry-kormány tagjainak vád alá helyezését* kéri. E kérvények bejelentésekor óriási éljenzésben és helyeslésben tör ki a Ház.

— Helye! Vád alá kell helyezni őket! — kiáltották mindenfelől és sorra megéjeneztek a hasonló természetű kérvényeket.

Olay Lajos azt indítványozza, hogy utasítsák a kérvényi bizottság, hogy a kérvényeket tárgyalja le és 14 nap alatt tegyen jelentést a Háznak. (Helyeslés.)

Rakovszky István a legmelegebben csatlakozik *Olay* indítványához.

Olay Lajos (közbeszó): *Majd meglátjuk, hogy kik a függetlenségi?*

Elnök kérdésére a Ház elfogadja *Olay* indítványát.

A kérvények közt volt sok, mely a *csendőrknek politikai szolgálatra való hasznáására* szólt s ezt is hangos helyeslés követi. Viszont az általános választói jog dolgában beadott kérvényeknek nem volt visszhangjuk.

(Az Indemnitás.)

Holtzy Pál, a pénzügyi bizottság előadója, beterjeszt a pénzügyi bizottságnak, az *indemnitásról* szóló jelentését és kéri azt kinyomatni és tárgyalni.

Szell Kálmán, a pénzügyi bizottság elnöke, hivatkozva a rendkívüli helyzetre, kéri a Házat, hogy tekintsen el a házszabályoktól, ne tartsa be a három napi terminust, hanem már holnap kezdje meg az indemnitási javaslat tárgyalását. (Helyeslés.)

A Ház ehhez hozzájárul.

raava süteményvel. Liro a vágytól csaknem elajult és eltűnődött:

— Koldusi fogok, külsőben meghalok.

A harangok mély kongással töltötték be a levegőt.

Liro elhatározta:

— Most a templom elé állok.

És arrafelé indult.

A templom csakugyan nyitva volt. Látta ott mélyen a kivilágított oltár, csillághoz hasonló reszkető lángocskákkal. Tőnjén és bizsam illata áradt ki belőle. Az orgona időnként nagy hanghullámokat bocsájtott ki magából.

Liro szemét hirtelen új könyvek fátyolozták el. Valóságos szívében ima rezgett:

— O! uram, Istenem, segíts meg!

Az orgona hangja megreszkeltette a pillérekét, mintha hangszerek volnának. Az énekesek hangja kihallatszott az utcára és a hívők keresésével, hármásával léptek be a társas ajtóba.

Liro nem merete még kinyújtani a kezét.

Egy koldus a közelében panaszkodva kéregetett:

— Könyörüljenek, az Isten szerelméért.

A néma egyszerre nagyon elszégyelte magát. A mostoháját látta bemenni a templomba. Szép, fekete ruhába volt öltözve.

— Ha hazamennék, amíg mostohaanyám a templomban van! — villant meg az agyában.

Az étel után való sóvárgás oly erővel ra-

gadtta meg, hogy nem habozott tovább. Szinte röpiat mankólt a kenyér reményében. Szívdohogva ért haza. Végtelen elővigyázatival és zaj nélkül ment től a lépcsőn. Bizonyalanul kereszte meg a kulcsot egy falmélyedésben, ahová azt a mostohája szokta tenni, mikor elmegy hazulról. Magtálaita és mielőtt benyitott, benézett a kulcsyukon. Ugy látszott, hogy *Lola* az ágyban alszik.

— Ha elvehetném a kenyeret — tűnődött Liro — nélkül, hogy *Lola* felébredne!

És megforgatta a kulcsot, lassan, lassan, lélegzetét visszafojva, félve, hogy néjét felébreztí a szíve dobogásával. Ugy tetszett, mintha a szíve dobogása megtöltötte volna az egész házat lármaival.

— És ha felébrei? — gondolta Liro és hideg futott át tagjain, látva, hogy az ajtó nyitva van. De az ónság bátorságot öntött beléje. Belépett, gyöngéden emelgetve mankólt s le nem vette szemét az alvó nényéről.

— És ha felébred?

Testvére hanyatt fekve, nehezen lélegzett mély álmában. Időnként hörgésszerű sóhaj lebent el ajkairól. Egyetlen gyertya égett az asztalon.

Liro, ahogy a ládához ért, megállott, hogy legyőzze a félelmét. Az alvót nézte s azután mindkét mankóját az álla alá támasztva, hozzálátott a tető felemeléséhez. A láda erősen nyikorgott.

Lola hirtelen felébredt és felugrott. Látva

őcsesét ebben a helyzetben, kiabálni kezdett és karjaitval mint egy örült bódonászott:

— Jaj, rabló! Jaj, rabló! Segítség!

De a düh fojtogatta. Mialatt Liro az éhségtől elvakva a ládába hajolt és egy darab kenyeret keresett reszkető kezeivel, leugrott az ágyáról és rárohant, hogy elvegye tőle a kenyeret.

— Rabló, rabló! — kiabált magánkívül és a láda nehéz, megvasalt tetejét Liro nyakára dobta, ki kétségbeesetten vergődött a vaspántok között. *Lola* a dühtől elvesztette az eszét, egész testével ráfeküdt, hogy meggyilkolja az őcsesét.

A tető csikorgott, belemélyedve a nyak husába, szétre csolva a nyakcsigolyát, szétzúzva az ereket és idegeket.

A ládából egy élettelen törzs bukott ki.

A meggyilkolt nyomorék láttára azonban egyszerre örült rettegés támadt a testvér lelkében. Kétszer, vagy háromszor támolyogva átment a szobán, melyet a gyertya lobogása félelmetesen világított meg; a kezét a terítőre tette, magához huzta és egészen beburkolódzott, a fejét is betakarva. Azután belebujt az ágyba. És a fogal úgy vacogtak, mint valami penge a vason.

Egyszerre felugrott, örült visongással felszakította az ablakot és lezuhant az utcára...

(Nemzetiségi panasz.)

Szkicsák Ferenc tót nemzetiségi képviselő mentelmi jogának megsértését jelenti be a Háznak. E hó 17-én volt a verbói választás, a melynél sötétebb lapja az alkotmány történetének nincs. (Derűtlenség) A választás napján Krakovác községben két csendőr a község házára vitte, a honnan Peller szolgabíró csendőrfedezettel Verbóra küldte. Innen a választási elnök a legközelebbi vasuti állomásra küldte, és csendőrfedezettel felszállították a vasutra. Egyébként panaszodik a sek csendőr és a néppárt izgatásai ellen. (Zaj) és mozgás a néppártion.) Előttételt kér, sokkal nagyobb erkölcsi nívón áll, semmint ilyen politikai svinákok... (Zaj)

Elnök a szónokot rendreutasítja.

Szkicsák Ferenc elégtételt kér.

Elnök: Vita nélkül kiadatik a mentelmi bizottságnak.

Jedlicska Ferenc tót nemzetiségi ugyancsak a verbói választásból kifolyólag tesz mentelmi bejelentést.

(Pop C. István szűzbeszéde.)

Pop C. István román nemzetiségi képviselő szintén mentelmi bejelentést tesz. Nem a saját ügyét, hanem Bella Mátyás képviselőtársa nevében visz egy mentelmi ügyet a Ház elé. Bella Mátyást a budapest—zimonyi vonal egyik állomásán felismerte egy utas és elkiáltotta magát, hogy itt utazik egy hazatérő! Ussük le! kiáltott rá a tömeg. Bella képviselő erre elreteszelte a kocsi ajtaját, hogy a támadás elől kitérjen. A tömeg azonban minden állomáson fenyegette és vasuti közegek...

Háderváry László: Mit csináltak a vasutasok?

Pop C. István: Nem vették öt védelmükbe. Kéri az ügynek a mentelmi bizottsághoz való utalását sürgősségi utasítással.

Elnök: Kérde, hogy hozzájárul-e a Ház a sürgősséghez?

A Ház hozzájárul, mire az elnök kiadja az ügyet a mentelmi bizottsághoz.

Juriga Nándor: A választásoknál a hatóság az ő mentelmi jogát is megsértette.

Egy hang: Mért izgatott?

Juriga Nándor: Nem izgattam. A kocsimat már a csendőrség várta és erőszakkal el akartak távolítani. Szóhoz nem jutottam. Ne tessék ezt pártszempontból nézni. Jusszon eszükbe az uraknak, hogy mi történt a Kossuth-párttal.

Egy hang: Azok nem voltak hazatérők.

Juriga Nándor: Ne tessék nekem ilyen meggyalázó kifejezéseket mondani!

Elnök: Ez a legnagyobb sértés, a mi hazafit érhet. Nem tudom, hogy ki mondta, azonban utólagosan is kérem, hogy ilyen szavakat a képviselő urak ne használjanak. (Helyeslés.)

Juriga Nándor: A néppárt is izgatott a körületekben.

Rakovszky István: Ez ellen tiltakozom! (Helyeslés.)

Rátkay László előterjeszti a gazdasági bizottság jelentését.

Elnök szünetet ad.

Ezután megválasztották a delegátusokat és a felirati bizottság tagjait.

(A delegátusok.)

A delegáció tagjaiul a következőket választották meg:

Bakonyi Samu, Barabás Béla, Bercsics Eresmo, Batthyány Lajos gróf, Batthyány Tivadar gróf, Benyovszky Sándor gróf, Bolgár Ferenc, Buzáth Ferenc, Eltner Zsigmond, Holló Lajos, Gaál Sándor, Hoitsy Pál, Issekutz Győző, Kmetty Károly, Krasojevic György, Kubik Béla, Lovász Márton, Majláth Géza gróf, Melczér Vilmos, Molnár János, Nagy Emil, Nagy Ferenc, Okolicsányi László, Rakovszky István, Sággy Gyula, Semsey László, Szabó István, Szalay László, Szentiványi Árpád, Széll Kálmán, Szemere Miklós, Szivák Imre, Teleki Arvéd gróf, Thaly László, Thoroczkay Miklós gróf, Tuskán Virgil, Zboray Miklós, Zichy János gróf, Zichy Jenő gróf, Zichy Miklós gróf.

Pótagokká választották: Bernáth Béla, Chernel Gyula, Grahovátz Mirkó, Hellebronth Géza, Lázár Pál, Révay Simon báró, Samassa János, Steiner Ferenc, Szmrecsányi György, Teleki Pál gróf.

Altalános meglepetésre a függetlenségi párt delegátus-listájában benlevő *Szatmári Móri ötvén szavazattal kibuklatták.*

(A felirati bizottság.)

A felirati bizottságba a következőket választották:

Babó Mihály, Ballagi Aladár, Batthyány Lajos gróf, Bizony Akos, Csernoch János, Drohobeczky Gyula, Földes Béla, Haviár Dániel, Hoek János, Jankovich Marcell, Kelemen Béla, Meczner Béla, Mérey Lajos, Nagy Ferenc, Nyáry Béla, Rátkay László, Simonyi Somadam Sándor, Széll Kálmán, Szivák Imre, Thaly Ferenc és Thaly Kálmán.

(Munkarend.)

Szünet után az elnöki széklet Návay Lajos alelnök foglalja el.

Wekerle Sándor minisztereinek indítványt terjesztett elő a kvóta küldöttség megválasztása dolgában.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter pedig a katonai nevelő intézetekről és a honvédménbázról mutatott be jelentéseket.

A Ház elhatározta, hogy holnap nem tart ülést és a pénteki ülésen az indomniti- és a kvóta javaslatot tárgyalja.

(Az első interpelláció.)

Vajda Sándor (román nemzetiségi) a szilágycseni, krassói és nagysomkúti képviselőválasztások ügyében interpellál. A románok — ngymond — azt hitték, hogy szabad választások lesznek.

Fölklátások: Azok is voltak!

Vajda Sándor: Megtörtént az is, hogy a belügyminiszter a szidókat a néppárti jelölt érdekében terrorizálta.

Návay Lajos elnök ezért a kifejezésért rendreutasítja a szónokot.

Vajda Sándor: Szilágycseniben egyszerűen szétverték a románokat és még a pipákat is elszedték tőlük. A szónok maga is kénytelen volt kétszáz korona értékű helyeget vásárolni korteseinek személyazonosságát bizonyítványaira. A csendőrök maguk is verték a korteseket.

Ezután hosszasan emondja választásának történetét, hogy az elnök többször figyelmezteti a fölösleges részletek elhagyására. Vajda azzal fejezte be interpellációját, hogy vizsgálatot kér az általa felpauaszolt képviselőválasztások ügyében.

Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek.

Ezzel az ülés véget ért.

Bocsássák el

a póttartalékosokat!

(A törvényhatóságok megalma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 30

A kaszárnyák még tele vannak póttartalékosokkal. Ott forgatják a fegyvert azok a szegény emberek, akiket a törvénytelen állapot korbácsolt ki családi tűzhelyük mellől, hogy a hadsereg létszámát kiegészítsék. A kaszárnyákban szülő családapák szabadságolása érdekében, a kezdődő mező munka okáért is mozgalom keletkezett most a törvényhatóságok körében. A mozgalmat Hódmezővásárhely város törvényhatósága indította, feliratot intézve a képviselőházhoz s ezt a feliratát példaadás végett megküldte az ország minden vármegyéjének és városának.

Aradra ma érkezett meg az érdekes átirat, amely bevezetésében a politikai viszonyok változására utalva, annak a reményének ad kifejezést, hogy a képviselőház az 1905-re esedékesé vált ujone kontingenst a legrövidebb idő múlva megszavazza s így az 1881. évi I. t. c. 1. §-ára történt hivatkozással behívott s ezidő szerint kivételesen tényleges szolgálatot teljesítő póttartalékosok szabadságolásának többé nincs akadály. A sorozás elrendelésére vonatkozólag kiadott felsőbb rendelkezésekből és nyilatkozatok-

ból azonban az tetszik ki, hogy a kivételesen tényleges szolgálatot teljesítő póttartalékosok szabadságolása csak a sorozás után, de a legjobb esetben is csak június 30-tól kezdődőleg történhetik meg.

Mint hogy azonban a legszorgosabb mezőgazdasági munka s eleésérben az aratás június derekán, legkésőbb június végén kezdődik s mivel az aratási szerződések megkötése, biztosítása céljából a katonai szolgálatot teljesítő mezőgazdasági munkásokat legkésőbb június 15-ig szabadságoltatni kellene. Ennélfogva Hódmezővásárhely törvényhatósága arra kéri a képviselőházat s hasonló szellemű felirat küldésére szólítja fel a municipiumokat, hogy a küszöbön lévő aratási munkákra s az elmúlt szűk esztendő ezérfele baját szinylődő munkás nép helyzetére tekintettel határozza el, illetve utasítsa a honvédelmi minisztert, hogy a kivételesen tényleges szolgálatot teljesítő póttartalékosok szabadságolása iránt aként intézkedjék, hogy azok június 15-étől szabadságoltassanak.

A derék mozgalom bizonyára lelkes visszhangot kelt az országban. Aradváros és Arad-megye törvényhatósága aligha vehet részt az emberséges akcióban, mert a város csak június közepéjén, a vármegye pedig még később tartja közgyűlését, amikor már a kérdés elvezeti aktualitását.

A szegedi sortűz.

(A honvédtörvénytörvénysek itélete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 30.

Emlékeztet, hogy a január tizenötödikén végbement szegedi főispánbeiktatás alkalmával a csendőrök közül többen fegyverüket használták, a Szivárvány-utcában pedig három csendőr-örvezető sortűzet adott a népre s néhányan meg is sebesültek.

A csendőrkerületi parancsnokság előbb a saját hatáskörében tartott vizsgálatot az ügyben, majd áttette az iratokat a hadbírószághoz, amely tovább nyomozott a fegyverhasználatok miatt. Megállapították, hogy Gajzágó János csendőr-örvezető szuronyával hátra szurta Viasdi Andor szobrászsegédet, aki több napig feküdt a sérülések következtében. Azt is megállapították, hogy három csendőr-örve ető: Pap Tivusz, Horváth Ferenc és Pannó János adta a sortűzet a Szivárvány-utcában. Ezek ellen irányult tehát a vizsgálat.

Mint ilyenkor szokás, megalakították a hármas-bizottságot, amely elsőfokon elbírálja az ügyet. A bizottság elnöke Babocsay Károly szegedi csendőrezredes, a II. kerület parancsnoka volt, a tagjai pedig: egy hadbíró és egy csendőr-örvezető.

Ez a bizottság néhány hét előtt tartott tanácskozásában kimondotta, hogy a négy csendőr-örvezetőt semmi felelősség sem terheli a fegyverhasználat miatt, mert a nép megrohanta őket és jogosan használták fegyverüket. A sortűzre vonatkozóan azt állapította meg a bizottság, hogy a Szivárvány-utcában közáport zúdított a tömeg a csendőrökre s ezeknek ilyenkor kötelességük fegyverüket használni.

Gajzágónak pedig azért kellett Viasdi hátra szurni, mert Viasdi megütötte a csendőr-örvezetőt. (Érdekes itt még megemlíteni, hogy Viasdi 20 nap fogházra ítélte a szegedi törvénytörvénysek azért, mert megdobta a csendőrt, aki őt hátra szurta. A törvénytörvények ugyanis ebben hatóság elleni erőszakot látott.)

A bizottságnak ezt a fölmertő ítéletét fölterjesztették a honvédtörvénytörvénysekhez, amely minden honvédségi, vagy csendőrségi bűnpör-

ben legfelső fokon ítélkezik. A szegedi csend őrk bünpörével tegnap foglalkozott a honvédfőtörvényszék *Szvetics* altábornagy elnöklésével. A törvényszék az ügy megvizsgálása után *Kelybenhagya* a bizottság ítéletét és így a sortűz miatt senkinek sem lesz bántódása.

Az örökség átka.

(A nagyszőlősi bérnyilkosság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 30.

Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról a szenzációs gyilkosságról, a melynek az áldozata *Spitz Mór* nagyszőlősi s általán Ugocsa vármegyében szerte ismert pörlekedő uzsorás volt. Ma bővebb részletek érkezek erről a megdöbbentő gyilkosságról s e részletek szerint valóságos hajsza indult meg *Spitz Mór* ellen, aki nyolc évvel ezelőtt nyolcadmagával egy millió koronát örökölt atyjától, a vagyonhoz azonban, amely végrendelet híján származott át az örökösökre, senki sem nyulhatott az uzsorás léktelen pörlekedési szenvedélye miatt. A vagyonra igényt tartók végre is megunták a meddő harcot s főbbérelt emberekkel valami ürügy alatt kicsalatták *Spitz Mór*t a kiskupányi holt Tisza-ághoz s ott meggyilkolták. A titokzatos gyilkosság csak nyolc nap múlva derült ki, a mikor az áruló Tisza kidobta magából az áleozatot.

(Egy millió örökség.)

A meggyilkolt *Spitz Mór* édesatyja *Fancsikán* szorgalmával és önmegtartó életmódjával 40 év alatt körülbelül egy millió korona vagyont szerzett és azt ezelőtt 8 évvel teljesen tehermentesen hagyta 8 gyermekére, rendezetlenül végrendelet hátrahagyása nélkül. A 8 gyermek közül a meggyilkolt volt az egyetlen fiúörökös.

Édesatyja már ezelőtt huszonöt évvel próbált összeférhetetlen természetű egyetlen fiából rendes, komoly életű embert faragni azzal, hogy külön teljesen felszerelt és nevére telekkönyvezett hatvan holdas gazdaságot rendezett be neki; a szerencsétlen fiú azonban azt teljesen elhanyagolta és inkább járt bíróságtól bírósághoz perelni, s bár önmagától a legszerényebb élelmezést is megtagadta, a legnagyobb pénzáldozatot sem sajnálta pereinek sikeresítése érdekében.

Ez volt az ő eleme. Képes volt örült módon csaknem vagyontalan embereknek is 40—50 korona váltókölcsonöket adni és egy nulla hozzátételével 400—500 koronára hamisítani. Ilyesmért aztán ezelőtt 8 évvel két évi fogházra ítéltek s még a fogházból is folytatta a pereskedést. Így örökös-társaival sem akart osztályos egyezésre lépni s természetesen, hogy a hagyatéki vagyon a 8 évi huzavona után évről-évre pusztult, mert csaknem gazdátlan volt.

(Hajtóvadászata milliomos ellen.)

Meggyilkoltatása gyanus körülmények között ment végbe. Már hónapok óta figyelmeztették, hogy életére törnek, sőt meg is neveztek azokat, a kik tényleg hónapok óta valóságos hajtóvadászatot rendeztek ellene. A mi a bünesetet még megdöbbentőbbé teszi, az, hogy a bérnyilkosságot rendező *Dávid Márton* nevű kiskupányi tönkrement gazdálkodó, *Adolf* nevű 20—22 éves, tehát még kiskorú fiát is belevonta a gyilkosok szövetségébe.

A nyomozati adatok kétségtelessé tették, hogy *Spitz Mór*t amaz ürügy alatt, hogy egy Kiskupányban készítenő okmányért 30 koronát fog kapni, *Dávid Adolf* május 18-án este fél kilenc órakor elcsalta. A szekercel megállóhelyig vonaton, onnan pedig a kincstári kő-

bányán keresztül, mert szekérrel nem is vezetett ott, gyalog ment vele Kiskupány felé. A holt Tiszaág mellett, egy elhagyott helyen a bérnyilkosok már várták rá s ott meg is ölték. *Dávid Adolf* nem ment onnan tovább Kiskupányba, hanem a kőbányán keresztül visszament Nagyszőlőse s mert valami félelem vett rajta erőt, két bányamunkással találkozva, ezekkel kísértette el magát 11 órakor a kőbányán kívül elvonuló országútra, mindegyiknek 1—1 koronát adván.

(A gyilkosok.)

Édesatyjáról pedig az eddigi nyomozat megállapította, hogy a gyilkosság napján *Fried L.* bérkocsiján Magyaromjára ment; a kocsit a község előtti dombtetőn hagyván, gyalog folytatta útját, megkerülte a községet és a község másik végén lakó *Kreisman* Simonhoz tért be. Rövid idő múlva ezzel együtt ment át a közeli Kiscsongva községben lakó *Berger Aron*hoz s ezután onnan már hárman mentek vissza kerülőúton a kocsinhoz, mely őket Nagyszőlős alá hozta. Itt leszállottak és Kiskupányba mentek, a honnan este ellenkező irányból a kőbánya felé vezető gyalogúton a büntetett színhelyre mentek. *Kreismaun Simon* és *Berger Aron* azóta eltűntek.

A fogva levő *Dávid Márton* és *Adolf* nevű fia konokul tagadnak. Annyi kétségtelen adat és körülmény szól azonban bűnösségük mellett, hogy nemcsak ők, hanem a többi bűntársak is esküdtársak elé lesznek állíthatók.

Összeesküvés Péter király ellen.

A trónörökös botrányai.

(A királygyilkosság évfordulóján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 30.

A borzalmas kegyetlenséggel legyilkolt *Sándor* király és *Masin Draga* véres szelleme még mindig kísért a nyugtalan Szerbiában. *Karagyorgyevics* Péter trónralépésével sem következett be a béke, amelynek hiányát sanyli ez az ország. Nincs nyugalom, mert maga a nép, a katonaság és a hivatalnokok sem törekednek arra, hogy nyugalmat szerezzenek. E helyett terveket szőnek *Péter király és gyermekei* ellen s arról suttog az egész ország népe, hogy napok múlva ismét véresen fog felkelni a nap a belgrádi konak fölött.

Junius 12-én (őnapjár szerint május 29-én) lesz három esztendeje, hogy a fellázadt szerb hadsereg tisztjei berontottak a konakba és legyilkolták *Sándor* királyt nevével, *Masin Dragával* és ennek öccsével együtt. Erre a napra várja a szerb nép, hogy nagy esemény fog történni *Belgrádban*, amely ismét vérről íródik a szerb nemzet történelmébe.

Ezeket a híreket egy szegedi szerb nemzetiségű férfi hozta, akinek hozzátartozói Bácskában laknak. A bácskai szerbség, különösen azonban az ujvidékiek tudják ezt, akik folytonos összeköttetésben állanak *Belgráddal*. És ezeket a híreket annál inkább sem szabad lekicsinyelni, mert emlékezetes még, hogy *Sándor* király legyilkolását a gyilkosság előtt három héttel dátum szerint megjósolta egy ujvidéki újság.

A hírek arról szólnak, hogy a szerb nép két részre pártolt. Az egyik boszút akar állani *Sándor* és *Draga* meggyilkolásáért, a másik rész pedig *Péter* király mellett foglal állást. *Péter* királyt bábnak tekintik, aki nem képes az ország ügyeinek vezetésére, beteges is, s

akaraterje nincs környezetével szemben. Az ország ügyeit a király helyett *Masin* ezredes intézi, aki vezére volt azoknak a tiszteknek, akik legyilkolták *Sándor* és *Dragát*.

A hatalom az ő kezében van s üldözi azokat a tiszteket és hivatalnokokat, akik nem vettek részt a *Sándor* király elleni összeesküvésben. Nála nélkül *Péter* király egy lépést sem tehet és mindenben az ő befolyása alatt áll. *Masin* ezredest a nép éppen ezért *koronázatlan királynak* nevezi.

Boszúálló természete miatt nagy az elkeseredés *Masin* ellen s követelik a királytól, hogy távolítsa el. *Péter* azonban e követelésnek nem tesz eleget s azok a tiszték és hivatalnokok, akiket *Masin* elűdözött állásukból s különben is boszút akarnak állni *Sándor*ért, összeesküvést szöttek a király és *Masin* ezredes ellen. Az a céljuk, hogy a királyt lemondásra bírják s ha nem mondana le, meggyilkolják. A királynak tudomása van az összeesküvésről s már megtették az előkészületeket, hogy a magyar határra menekülhessen.

Nagy az elkeseredés a trónörökös ellen is. *György* királyfi ugyanis a legképtelenebb botrányokat követi el. Legutóbb az udvari szakács szemét kiszuratta, a gárdatiszteket fölpofozta, katonáit és szolgálait korbácsoltatja. A napokban *Belgrád* főterén egy előkelő ügyvéd feleségét tisztességtelen ajánlattal megszóította. Az uriaszony nem ismerte fel a királyfit s leszemtelenen amlért ez úgy megharagudott, hogy sétabotjával az arcába ütött az uriaszónynak.

Az összeesküvés feje *Nikolics* ezredes, akit nyugalomba helyeztetett *Masin*. *Nikolics* az *Otacsina* című lap élén áll, amelyben napokint lázító cikkek jelennek meg a király és környezete ellen.

A magyarországi szerbség pedig tudomással bír ezekről a dolgokról s a *Belgrádból* érkező hírekben azt következteti, hogy *junius 12-én*, a királygyilkosság évfordulóján fogják elűzni vagy meggyilkolni *Péter* királyt, a trónörökösöt és *Masin* ezredest.

Ennek a tudósításnak igen érdekes és meglepő kiegészítője az alábbi hivatalos távirati jelentés, amely hírül hozza, hogy *Péter* király hirtelen eltávolította udvarából *Masin* ezredest és királygyilkos társait, teljes fizetésüket adván nekik nyugdíjképen. Ugy látszik, a fenyegető eseményeknek akarták elejét venni, de közbejárt a dologba *Anglia beavatkozása* is, amelyről ez a belgrádi jelentés szól:

Szerb kormánykörökben elterjedt hírek szerint biztosra vehető, hogy a Szerbia és Anglia közt való diplomáciai érintkezés útjában álló akadályokat ez év *junius* elsejéig sikerülni fog elhárítani az utból, ami azt jelenti, hogy az összeesküvők kérdését még e hét folyamán oly értelemben fogják megoldani, amint azt Anglia kívánja, vagyis az összeesküvők fejeit eltávolítják a hadsereg köréből. Hogy e hírek van némi alapja, bizonyítja az is, hogy a kormány a mostani napokban tényleg foglalkozott az összeesküvők kérdésének megoldásával, de az is kétségtelen, hogy nagy nehézségekkel találkozott, úgy hogy a kérdés megoldása még éppen nem látszik biztosítva.

Ma pedig a következő hivatalos távirat érkezett a szerb fővárosból:

Belgrád, máj. 30. A hivatalos lap királyi ukázt közöl, a mely *Masin* *Sándor* és *Popovics* *Damján* ezredeseknek, *Miszics* *Péter* és *Lazarevics* *Luka* alezredeseknek és

Kosztics Ljubomir örnagynak saját kívánására megengedi a nyugalmabavonulást. Egyidejűleg *elismeréssel abbéli készségükért*, a melylyel állásaikat a kormány rendelkezésére bocsátották, teljes fizetésük biztosított részükre nyugdíjképen.

Megint érettségi botrány.

(Szeged és Arad után Félégyháza.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 30.

A lapok még egyre szűrgetik le a szegedi és az aradi érettségi botrány keserves tanúságait, amikor tudósítónk a harmadik érettségi skandalumról értesít bennünket, amely magában is különb, mint a másik kettő együtt.

A botrány, melynek színhelye ezúttal a külföldben jöhrű *félégyházi* főgimnázium, tulajdonképp már tíz napja megtörtént, de a híre csak most került nyilvánosságra. A maturandusok közül a három legmódosabb fiú összeadott 400 koronát s ezen megvásárolták az *iskolaszolgát*. Mikor az intézet igazgatója személyesen föladta a postán a pestmegyei tankerületi főigazgatónak címzett levelet, mely a tételeket tartalmazta, a szolgáló egyik ideiglenes *postai gyakornokkal* összejátszva, az igazgató nevében visszakérte és vissza is kapta a levelet. A borítékot aztán *fölmetszették* s miután a tételeket kiírták, megint leragasztották s utnak indították újra a levelet.

Most jön a dolog csattanója. A három fiú, hogy befektetett tőkéjük kárba ne vesszen, *társaiknak fejenként 40 koronáért árulták el a tételeket*, — állítólag azzal a célzattal, hogy a tiszta jövedelmet az érettségi után közakarattal elverik. Ment is a dolog simán, gyönyörűen folytak le az írásbelik május 16., 17. és 18. ik napján.

Azonban a gonosz *Livius*, a nagy római történetíró, aki minden hamisságnak ellensége volt, a jámbor, elrontotta a munkát. T. i. *Liviusból* kellett volna egy fejezetet magyarra fordítani, de magyar „puskát” nem kapván hozzá, német salabakterből dolgoztak s az egyik ügyetlen fiú olyant is átfordított németből magyarra, ami a latin szövegben nem volt benne. Így a tanári kar nyomra jött, megindult a vizsgálat s a 31 növendékből álló osztály mindent bevallott. Az iskolaszolgát és a postai gyakornokot persze rögtön elcsapták, a növendékek sorsában azonban még nem döntöttek felsőbb helyen. Tíz napja szenved a várakozás minden kinját 31 szegény gyerek és ennyi szegény gyerek még szánandóbb szülője, — annál inkább, mert a levélfelvágás olyan bűn, melynek megítélése tulmegy az iskolai hatóságok jogkörén.

Ime így nevel a középiskolai törvény gonosztevőket; a mellett hogy studiumokkal butítja az ifjúságot, melyek rég megpenészedtek, belekergeti őket olyan bűnökbe, amelyek a törvénykönyvbe ütköznek. Azt hisszük, a szeged-arad-félégyházi három eset olyan fegyvere a matura ellen való hadjáratnak, amelyet nem lehet a klasszikusokból vett idézetekkel kicsorbítani. Itt nem lehet okolni se főigazgatót, se tanári kart: *csak a törvényt, amely szélhámosokat nevel*. Ell kell tehát törölni az érettségit, melyet a Bach-korszak ültetett ide, — mindenekelőtt azonban nem kell nagyképűsködni és shylokí szigorral büntetni a tettenérteket. A hármast botrány nem azt bizonyítja, mintha az idén gonoszabb volna az ifjúság, mint máskor, csak azt, hogy — ügyetlenebb.

Lövöldözés a Magyar-utcában.

(Boszú, avagy tréfa?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 30.

Rejtélyes ügyben nyomoz most az aradi rendőrség. Egyelőre nem tudni, hogy komoly-e a dolog, avagy csak tréfa. Egy magánház egyik lakásába fényes nappal belépt valaki. A dördülésre az utcán járók figyelmesek lettek, de a tettest nem tudták kinyomozni. Az ügyről alábbi tudósításunk szól:

Tegnap déntán két óra tájban hatalmas durranás zaja rázta fel a Magyar-utca csendjét. A lövésre a közelben lakók kislétek az utcára és kutatni kezdtek. Közben a rendőrség is megérkezett. A nyomozásnak egyideig nem volt eredménye. Sem a lövés helyét, sem a tettes kilétét nem tudták megállapítani. A rendőrség már azt hitte, hogy csak izetlen tréfa volt az egész. Valaki egy mozsarat puffantott el, hogy megijessze a környék lakóit.

Este azonban más fordulatot vett az ügy. A Magyar-utca 2-ik számú háznak egyik lakója, aki hat óra tájban érkezett haza, kikönykölt az ablakra. Tekintete véletlenül az ablakfára esett és ekkor megdöbbenéssel látta, hogy azt egy nagyobb puska golyó furta keresztül. Eppen arra jött egy szintén a Magyar-utcában lakó ismerőse. Megszólította és megmutatta neki az átlőtt ablakfát.

— Ki tudja, hogy mióta van az a golyó ott, — szolt a másik.

— Tegnap még nem láttam. Ugy látszik, valaki gyilkossági szándékból lőtt be az ablakon.

— Rémképeket lát, — nevetett a szomszéd és ezzel elbucszott barátjától.

Otthon azután nevetve mesélte el a dolgot hozzátartozóinak. A felesége ekkor elmondta neki, hogy délután tényleg halottak lövést az utcában. Erre rögtön elment barátjához és elmondván neki az esetet, együtt mentek a rendőrséghez.

Erre ismét megindult a nyomozás, amelynek során megállapították, hogy a lövés minden valószínűség szerint a *Gally-féle vendéglő udvarából történt*. A rendőrség sejti, hogy ki volt az illető, s most azt kutatja, hogy boszúból történt-e a lövöldözés, vagy csak éretlen tréfa az egész?

Nem lehetetlen az sem, hogy az ügynek még komolyabb fordulata lesz.

Az indemnitás tárgyalása. 170 millió adóhátralék.

(A Fejérváry-kormány pénzkiszáradása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 30.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt 10 órakor *Szell* Kálmán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a kormány részéről *Wekerle* Sándor miniszterelnök és pénzügyminiszter és *Popovics* Sándor államtitkár voltak jelen. Előadó *Hoitsy* Pál.

A pénzügyi bizottság ezen ülésén nevezetes dolgokról esett szó. Az *indemnítási javaslat* tárgyalásánál — melyet a kormány sürgősen el akar intéztetni — *Holló* Lajos tiltakozott az ellen, hogy az 1905. évre vonatkozó költségvetési intézkedéseket belefoglalják a javaslatba, mert a *törvénytelen pénzügyi kezelést nem szabad törvényesíteni*.

A bizottság *Wekerle* Sándor miniszterelnök hozzájárulásával belevette a törvénybe, hogy a *mult törvénynyel szemben*

ez a törvény nem ad felmentést. Együttal belefoglalták a törvénybe az adófizetésre vonatkozó kötelező kedvezményeket: a *kamatmentességet és a részletfizetési jogot*.

A részletes tárgyalás során *Barabás* Béla arra kérte a miniszterelnököt, hogy az adóhátralékosoknak adott kedvezmény az *illetékhátralékosokra* is kiterjesztessék. *Wekerle* miniszterelnök készséggel hozzájárult ehhez az indítványhoz.

A póttartalékosok segélyezésére nézve *Wekerle* miniszterelnök kijelentette, hogy a behívott póttartalékosok családjait a *hadmentességi díj-alapból segíteni fogják*.

Hoitsy Pál előadó és *Holló* Lajos felszólalása után *Popovics* Sándor államtitkár bejelentette, hogy az 1906. év első negyedének végén 170 millió az adóhátralék, holott rendszeren 50—55 milliót szokott kitenni. Így tehát az ex-lexnek 120 millió adóhátralék a következtése. Az 1905. végén az illetékhátralék 75 millió koronára volt.

A vita folyamán az is szóba került, hogy nem szabad a pénztári készleteket fölhalmozni, mert *hátha új nemzeti küzdelem ideje következik el* s akkor egy új kormánynak ismét segítségére van a pénzkészlet.

Nagy Ferenc kérdésére *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter eimondta, hogy jelenleg pénztári készletek nincsenek, sőt az előző kormány 100 millió koronát volt *kénytelen felvenni a kuponok beváltására*, a melyből 59 milliót igénybe is vettek.

A bizottság az indemnitási javaslatot *elfogadta* és erről jelentést tett a képviselőház mai ülésében.

Kossuth Ferenc József főhercegnél.

(Miniszterek bemutatkozása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 30.

A budai királyi várpalotának ma délelőtt vendégei voltak: *Kossuth* Ferenc, *Apponyi* Albert gr., *Zichy* Aladár gr. miniszterek és *Dessewffy* Aurél gróf főrendiházi elnök tisztelegtek *József* főherceg és neje *Augusta* főhercegnő előtt. A három miniszter a multkor, amikor a kormány tagjai bemutatkoztak a fenségeknek, nem jelenhettek meg a tisztelegésen, *Dessewffy* gróf pedig akkor még nem volt kinevezve.

Pontban 12 órakor három fiakker robogott a várba. Az elsőben a főrendibáz elnöke, a másodikban *Zichy* Aladár s az utolsóban *Apponyi* Albert hajtatott, valamennyien magyar díszruhában. — A vendégeket a királyi várakban *Batthyány* Béla gróf kamarás fogadta és bevezette őket a főhercegi pár fogadó szobájába. *József* főherceg elébe sietett vendégeinek, rendkívül szívélyesen fogadta és bemutatta őket a főhercegnőnek. Ezután az urak helyet foglaltak és társadalmi kérdésekről beszélgettek a főhercegi párral. *Politikáról nem esett szó*.

Kossuth Ferenc tudvalevőleg beteg volt, mikor mult vasárnap a kormány többi tagjai bemutatkoztak *József* kir. hercegnél. *Kossuth* tegnap este külön meghívót kapott *József* királyi hercegtől és *Augusta* királyi hercegnőtől, hogy ma délben háromnegyed egy órakor fogadják bemutatását. *Kossuth* ennek folytán a mondott időben megjelent a királyi várpalotában, ahol szívélyes és kegyes fogadtatásban részesült.

Háromnegyed egy órakor érkezett *bérkocsin* a királyi palotába *Kossuth* Ferenc, aki a

Kölcsey-egyesület
Aradon

képviselőház üléséről jött. Kossuth frakkban volt és egyenesen a főherceg lakosztályába ment. József főherceg igen szívesen fogadta és bemutatta Augustia főhercegnőnek. A főherceg gratulált Kossuthnak kinevezéséhez és egészségi állapotáról tudakozódott. Kossuth érkezése után néhány perccel az előbb érkezett urak eltávoztak. A kereskedelmi miniszter tizenöt percig maradt a főhercegnél, azután lakására hajtatott.

A Városi kávéház átalakítása.

(Nagyobb szabású tervek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 30.

A színház-épületben lévő Városi sör-sarnokra hirdetett árlejts két ízben tudvalevőleg eredménytelenül végződött. A tegnapi kitűzött harmadik árlejts is eredménytelen maradt, minthogy egyetlen pályázó sem jelentkezett. A gazdasági szék ennek folytán azt fogja javaslatba hozni a tanácsnak, hogy a sör-sarnokot bolti helyiségekre osztva adják bérbé.

A Városi sör-sarnokot tudvalevőleg Masanszker Alfréd, Fürst Jánosnak, a Városi kávéház bérletjének megbízottja akarta Fürst nevében kibérelni és a kávéházi helyiségekhez csatolni. Ez a terv azonban abban maradt, mert az átalakítás olyan nagy költséggel járt volna, amelyet sem Fürst János, sem a város nem volt hajlandó megkockáztatni.

Masanszker ezután a Városi kávéház modernebb tétele érdekében más tervvel állott elő a kávéház kibővítésére, valamint a központi fűtés és szellőztetés bevezetésére újabb ajánlatot tett a városnak. Az ajánlat szerint az átalakítások a város költségén történnének, Fürst viszont hajlandó volna e célból huszezer koronát előlegezni a városnak, amelyet a bérösszegekből vonna le. Az átalakítási munkálatok fejében a kávéház jóval nagyobb bérösszeget is fizetne a városnak.

Írásba foglalva még nem nyújtották ugyan be a városnak Fürst János részletes ajánlatát, de ma már megjelent a gazdasági szék bizottsága a kávéházban és behatóan tanulmányozta, hogy miképp lehetne a tervet keresztülvinni?

A bizottságnak Varjassy Lajos h. polgármester elnöke alatt Virágh Lajos főmérnök, ifj. Nachinébel Odön városi mérnök, Barcza István, Blaskovits Antal és Tenczinger Károly voltak a tagjai. A bizottsági tagok kedvezően vélekednek a tervről és így lehetséges, hogy az átalakítási munkálatokat már a közel jövőben megkezdik és még a nyáron be is fejezik.

Masanszker Alfréd holnap nyújtja be a város részletes ajánlatát, amelyet a tanács a legközelebbi közgyűlés eléterjeszt.

Méregkeverő feleség.

(A bordeauxi rejtély.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 30.

A gironde-i esküdtsek előtt — mint Párisból jelentik — gyilkossági pör folyik, amely egész Délfranciaországban nagy feltűnést kelt. Bordeaux város egyik fiatal, előkelő társaság-beli hölgye azzal van vádolva, hogy férjét méreggel akarta megölni. A legérdekesebb a dologban az, hogy senki erősebben nem tiltakozik a gyanu ellen, mint maga a férj.

Madame Blanche Canaby harminc egyhány éves és egy vagyonos borkereskedő felesége. A házaspárnak két gyermeke van. A múlt év április hónapjában a férj hirtelen megbetegedett. Állapota hamarosan rosszabbodott, de neje senkit se bocsátott betegágyához, csak

anyósát és a ház egyik barátját, egy bizonyos Rabot nevű uriembert.

Körülbelül nyolc napra a betegség után a házi orvos névtelen levelet kapott, amelyben figyelmeztetik, hogy Canaby betegsége oka mérgezés. Az orvos egyik kollegájával erre konziliumot tartott, de ennek az eredménye az lett, hogy a beteg influenzában szenved. Eközben a beteg állapota mindig veszélyesebb lett. A betegről már lemondtak és akkor egy odaváló gyógyszerész figyelmeztette a háziorvost, hogy egy külföldi orvos receptje alapján nagymennyiségű aconitot és digitalist szolgáltatott ki Canaby nejének.

Erre azután az orvos megtette a feljelentést. Elfoglaltak egy receptet, ami a gyógyszerésznél maradt és erről kitűnt, hogy Canabyné kezeirésze. A fiatal asszony nem tudott felvilágosítást adni arról, hogy minek kellett neki a mérgezés és hová tette. Az asszonyt letartóztaták és később gyilkossági miatti indították meg ellene az eljárást, mert férjét időközben sikerült megmenteni.

Canaby maga meg van győződve neje ártatlanságáról, sőt azt sem hiszi, hogy Rabottal lett volna valami viszonya és ez indította volna őt a gyilkossági kísérletre. A tárgyalás első napján Canabyné kijelentette, hogy a receptet nem ő írta és a mérget csak azért rendelte, hogy szíveséget tegyen régi ismerősének, a külföldi orvosnak. Ha férjének tényleg mérget keverték volna italába, ezt más nem tehetné, mint egy elbocsátott cseléd.

Férje energikusan védte feleségét, aki mikor gyermekeit a tárgyalóterembe vezették, merevgörcsbe esett. A tárgyalás iránt országsszerte óriási érdeklődés nyilvánul.

Ismét a szerb vámháború.

Megszakadtak a tárgyalások.

(Szerbia fenyegetődzik.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 30.

A vámháború Szerbiával ismét kitört. A szerződési tárgyalások, amelyeket hosszabb idő óta megszakítottak, hogy bevárják Szerbia választását Ausztria és Magyarország ismert memorandumára, a közeljövőben nem fognak újra megindulni. Ezt az osztrák és magyar kormányok álláspontját nem hivatalosan már közölték is Vuics bécsi szerb követtel.

A tárgyalások megszakításának, illetve újra felvétele elhalasztásának az az oka, hogy a bécsi szerb követ nem adott kielégítő és megnyugtató nyilatkozatot a külügyminiszteriumnak a Szerbiában való szállítások kérdésében.

A tárgyalások megszakításának nagy horderejű következménye lesz az a körülmény, hogy a Szerbia és Ausztria és Magyarország között é. hónap 31-én lejárató kereskedelmi provizóriumot nem fogják megújítani, ami azt jelenti, hogy június elsejétől Szerbia és Ausztria és Magyarország között való kereskedelmi forgalom ez országok autonóm vámtarifáinak legmagasabb tételai alapján fog lebonyolódni, a minek nagy horderejét főleg Magyarország szempontjából fölösleges bővebben kommentálni.

Az osztrák és magyar kormányok eme elhatározását a tárgyalások megszakítása tekintetében és a szerződési provizórium meg nem hosszabbítását illetően holnap már hivatalosan is közölni fogják Vuics szerb követtel.

A szerb kormány pedig ismét lemondással és vámháborúval fenyegetődik. Belgrád-ból ma a következőket sürgönyzik:

Hir szerint az esetben, ha a kereskedelmi szerződés kérdésében a kormány Ausztria-Magyarországgal nem jut meg egyezésre, beadja lemondását. A kormányhoz közel álló Politika jelentése szerint a király elnöke alatt tartott minisztertanácson a kormány kijelentette, hogy Ausztria-Magyarországgal szemben nem enged többet és vagy belemegy a vámháborúba, vagy beadja lemondását.

Szakértők a tárlaton.

(Tóbiás ur műbirál.)

Arad, május 30.

Tóbiás ur, akinek háza van a rácfertályban és telen minden harmadik vasárnap sandwickekkel szilysított zsurokat tart, nejevel, Eufrozina ónagyságával a tárlatra megy, hogy képeket vegyen. Eufrozina ónagysága, aki tul van a legszebb férfikoron, tekintélyes kora dacára is kevés műértelemmel rendelkezik, ami azt vonja maga után, hogy Tóbiás ur kénytelen neki a képeket megmagyarázni. Ennek során a következő párbeszédet folytak le a képek előtt:

Tóbiás: Látod, drágám, ez egy Vajda. Ez egy olyan kép, amelyikről azt mondja a Fráter Lóránd, hogy ő nem bánja. Már tudnillik a Vajdát. A lányát azonban sajnálja.

Eufrozina: Es mondd, Tóbi, mi van ebben a képben?

Tóbiás: Mi van? Hát mi lenne? Az nő ott, aki a páholyban ül, nagyon levegős. Es egyáltalában levegő it, levegő ott, levegő mindenütt. Mert a levegő a fő. Hiszen tudod, hogy az Issekutz dr. neked is levegőváltóást ajánlott. Es a képeket most úgy festik, hogy vesznek egy egészséges levegőt és belefestik a többit. Látod, például ezen a képen egy nagy valór van belefestve a levegőbe.

Eufrozina: Valór? Mi az a valór, Tóbiám?

Tóbiás: A valór, drágám, az olyan izé. Például ha egy tehén melé odafestek egy másik tehénét, hát a két tehén közt van egy valór. A valór egyáltalában mindig közte van, mert a fő a valór.

Eufrozina: De Tóbucl, hiszen az előbb azt mondtad, hogy a levegő a fő!

Tóbiás: A levegő! Hát persze, hogy az a fő, de a valór se kutya! Es egyáltalában, ha egy képben van ecsetkezelés, akkor az a kép nagyon jó. Nézd drágám ezt a Biharit. Ez olyan, amiben van ecsetkezelés. A Bihari kezeite az ecsetet és kezelte, kezelte, kezelte és a végén előállott a kép ecsetkezeléssel. Mert festeni sokkal nehezebb, mint ahogy gondold. Ahhoz kell egy kéz, egy szem, egy izlés. Es amikor az ember kvalitást fest, akkor különösen nehéz, mert a kvalitás olyan izé, amibe sok perspektiva kell. Ha nincs perspektiva, akkor fuccs a képnek, mert nézd meg ennek a Márk képnek a szemét, abban van egy perspektiva, ujjé, egy valóságos nagy perspektiva. Ezt meg is kell vetnünk, mert a Hüneraugék azt fogják mondani, hogy mink nem tudunk műizleni.

Eufrozina: Az köll csak nekik, hogy azt mondják. Hiszen a Hüneraugné nem is rendelt még Bécsből ruhát és az akar még beszélni. Szentelen. Ugye szentelen, Tóbi!

Tóbiás: Hát nem szentelen? De ez a Boruth, ez egy nagyon rossz kép. Tudod, ez egy olyan festő, akiről azt mondja a 600 magyar népdal, hogy beborut az ég is öfölte. Ezt nem fogjuk megvenni, mert ha én képet veszek, annak nagynak köll lenni és finom vásznon. Rumburgi vásznon, mert vagy kép, vagy nem kép, de a vásznon legyen jó. Az én pénzemért ők nem fognak nekem egy magyar ipart

adni! És azért szeretem ezt a Neógrádyt is, mert ez egész finom festéket használ és olyan színfoltja van neki, mint annak a Rafinak.

Eufrozina: Micsoda Rafinak, Tóbuli?

Tóbuli: Hát a Rafának, aki nem hiába ark angyal, de úgy is fest, mint egy isten. A pénzemért Rafinak nevezhetem, nem igaz? És egyáltalában minek vegyek én egy ilyen rongyos Baditz képet, mikor én megkapom a Rafi képeit is hatvan krajcárért a Kerpelnek? Igaz, hogy nem vászon, hanem papíron, de én olyan műértő vagyok hogy inkább adok hatvan krajcárt a papírért, mint 80 forintot egy ilyen közönséges vászonért. Mert látod, a Hüneraugék megpuhíthatnak és mégis megmarad neked 79 forint 40 krajcár egy új kalapra, amitől még a Nasenhochné is megüti a guta és azonfölül lesz a szalonban egy Rafi kép is és én azt fogom kérdezni a körben: Nem látta még a Rafi képet? Nem igaz?

Eufrozina: Tóbucaim, hiszen te lángész vagy! Gyereink kalapot venni!

(Megvetéssel hagyják ott a tárlatot.)

—zab.

Finn dalárda Aradon.

(Hangverseny a nyári színházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 30.

Érdekes vendégek lesznek a jövő hónapban Aradnak. A helsingforszi finn egyetem *Suomen Laulu* dalárdája, amely jelenleg európai körutakat tesz, fogja felkeresni városunkat, hogy egy hangverseny keretében bemutassa a finn dal-költészetet és énekművészetet.

A finn dalárda nemrégiben kezdte meg európai körutját. Eddig Stockholmban, Koppenhágában, Berlinben és Németország nagyobb városaiban tartott hangversenyt és ahol csak járt, mindenütt a legnagyobb rokonszenvvel fogadták, a sajtó pedig az elragadtatás hangján nyilatkozott a finn dalokról és azoknak pompás előadásáról.

Magyarországon a finnek első hangversenyüket Budapesten tartják. Ezután sorra járják a nagyobb vidéki városokat. Aradon valószínűleg június hó 14-én fognak hangversenyezni.

A budapesti dalárdák és az egyetemi ifjuság máris nagy előkészületeket tesznek a finnek fogadására. A fogadásnál képviselve lesznek a kormány és a főváros törvényhatósága is. Budapesti hangversenyüket a magyar kir. Operaházban tartják meg.

Az ötven tagú dalárda, amely csupa egyetemest végzett fiatalemberről áll, tulajdonképpen tanulmányutat tesz és a hangversenyeket nem a jövedelem kedvéért rendezi, hanem hogy megkedveltesse a finn dalokat. Van közöttük két énekes, akiknek tüneményes hangjáról csodákat írnak a német lapok.

Fogadásuknak előkészítésére ma Aradra érkezett *Lipola György*, egy Budapesten élő tehetséges finn szobrász, aki rövid magyarországi tartózkodása alatt tökéletesen megtanult magyarul. *Lipola* felkereste *Institúris Kálmán* polgármestert, aki előzőeken fogadta és készséggel megígérte támogatását a hangverseny sikere érdekében.

A polgármester a hangverseny megtartására a legalkalmasabbnak a nyári színházat tartja. Ennek átengedése céljából magához kérte *Szendrey Mihály* színházigazgatót, aki azonban csak holnap érkezik Aradra. Egyben megígérte *Lipolának* a polgármester azt is, hogy a szombati tanácsülésen előterjesztést fog tenni a vendégek fogadtatása és ellátása ügyében.

A vendégek június 11-ikén délelőtt érkeznek Szegedről Aradra. Hangversenyt rendeznek még Pécsen, Szegeden, Temesvárott, Kolozsvárott, Debrecenben, Miskolcon és Kassán.

Stikli a delegátus-választásnál.

Szatmári Mór kibuktatása.

(Antiliberalis irány a függetlenségi pártban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 30.

A képviselőház mai ülésén a delegátusok választásánál váratlan epizód játszódott le, amely az egész Házban kínos föltűnést keltett. A hivatalos jelöltet az összes leadott szavazatokkal — 203 vagy 204 — megválasztották, csak *Szatmári Mór* a függetlenségi párt egyik hivatalos jelöltjére esett 50 szavazat, míg *Szentiványi Arpád*, aki nem volt hivatalosan jelölve, 122 szavazatot kapott és így ő lett *Szatmári* helyett az egyik függetlenségi delegátus.

Az eredmény kínos meglepetést keltett a függetlenségi pártiak körében annál is inkább, mert 1867 óta csak két hasonló eset játszódott le a képviselőházban és pedig *Ugron Gábor* kibuktatása a delegáció választásánál, akit azonban a szabadelvűpárt buktatott ki és tavaly *Szecs Pál* jegyzői választásánál. De az még sohasem fordult elő, hogy a hivatalos jelöltet saját pártja buktatta meg.

Szatmári bukásának története a következő:

Hammersberg László, a Ház egyik függetlenségi jegyzője, aki ellensége *Szatmárinak* és igen jó barátja *Szentiványi Arpádnak*, képviselői képviselőhöz járt és mindenkinek azt mondta, hogy *Szatmári* nem akar a delegáció bécsi ülésére elmenni mert hivatalos teendői — *Szatmári* felelős szerkesztője a *Budapest*-nek, a párt hivatalos lapjának — Budapesthez kötik. Ezért kérte *Hammersberg* a képviselőket, hogy *Szatmári* neve helyett írják be a *Szentiványiét* a delegátusok szavazólapjára.

A legelső képviselő lépre is ment és így történt, hogy *Szatmárra* csak bizalmas barátai szavaztak, míg a függetlenségi és a többi koalíciós képviselők nagy része, bár eleinte ragaszkodott a hivatalos jelölthöz később valóban vette *Hammersberg* előadását és törölte *Szatmárit* a listáról.

Amikor a szavazatokat összeolvasták, nyilvánvaló volt már *Szatmári* bukása, amit közölték is vele. *Szatmári* erre kijelentette, hogy ez csak személyes ellenségeskedés műve lehet és a maga részéről nem is bánja, de a *stikli éle Kossuth Ferenc ellen irányul*, mert a párttervezleten maga *Kossuth* szólalt föl *Szatmári* jelöltsége érdekében.

A pártkörben az izetlen ellenségeskedés már azért is nagy fölháborodást keltett, mert utóbbi időben a párt egy részében antiliberalis irányzat kezd lábrakapni és különösen erős az ellenszenv az újságíró képviselők ellen, akik tudvalevőleg egy jegyzői állást sem kaptak a Házban.

Halász Lajos dr., az ugrai függetlenségi képviselő a párt holnap esti értekezletén szóvá akarja tenni *Szatmári* kibuktatását.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* A nyári színházról. A vasárnapi megnyitásra már készen áll a nyári színház. *Szendrey* igazgató is befejezte üdülését és átvette a színház vezetését. Szombaton kezdődnek a próbák. Számos újdonság és sok régi jó darab várja a színházakat. A pénteki zóna-előadás, dacára a mérsékelt helyáraknak, rendes esti előadás.

* A szegedi színházról. A szegedi színház az idén csak egy nyári állomása van: *Oroszlán*, minekutána Hódmezővásárhely nem akarta a szegedi színházról. Tegnap aztán az újvidéki színház bizottság

Makó Lajos szegedi színházigazgatóval öt évi szerződést kötött. A bizottság a városi közgyűlés elé legközelebb indítványt terjeszt, hogy nyári színházat építtessen. Így *Makó* Lajosnak szegedi szerződésének tartamára már van egy nyári állomása: *Ujvidék*. A másik *Makó* lesz, feltéve, ha az igazgató meg tud állapodni csánádmegyei színházról egyesülettel.

Fráter Loránt betörői.

(Három híres tolvaj.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 30.

A múlt héten Aradon is megfordult nótás kapitánynak, *Fráter Loránt* szolgáltonkívüli huszárszázadosnak budapesti legénylakásán április 11-én betörést követtek el. Hármán voltak a tolvajok: *Drach László*, *Keszler Herman* és *Dim Lipót* notárius gonosztevők és a szüretük elég bő volt. Vagy 1500 korona értékű ruhaneműt és közel 4000 korona készpénzt vittek el. Nyolcadnapra a rendőrség elfogta a betörők közül *Drachot* és *Keszliert*, *Dimnek* sikerült a fővárosból megszöknie és máig sem akadtak róla. A lépre került jómadarak fölött ma ítélkezett a törvényszék *Makucz* bíró elnöklésével; a közbíró *Vargha József* dr. ügyész, a védelmet *Mózes László* dr. és *Somos* ügyvédek képviselték.

Előbb az általános kérdésekre hallgatták ki a vádlottakat. *Drach* László szabóságának mondta magát. Mindössze 34 éves, de abból a fegyházban töltött közel tizenhárom esztendőt.

— Tudja maga — kérdezte az elnök — hogy hányszor ítéltek el?

— Biz én nem tartom a fejemben.

— Hát segíték rajta és elősorolom: kilenc büntetése van lopás, egy pedig hatóság elleni erőszak miatt.

— Lehet.

— Hát maga *Keszler* hány éves?

Keszler Herman: 60 éves multam.

— Van családja?

— Csak feleségem volt, de meghalt.

— No, amíg élt se sok időt töltött mellette. Maga is mindig a fegyházban lakott.

Most magára az esetre tértek. *Drach* László azt vallotta, hogy a betörés tervét *Keszler* és *Dim* eszelte ki s őt is magukkal vitték. Már előtte való napon is ott jártak *Fráter Loránt* lakásán, de akkor akadályra bukkantak.

— Hogyan?

— Becsengtünk a lakásba s mert valaki az ajtóhoz jött, eltávoztunk.

— Ez alkalommal, nemde, megkérdezték, hogy otthon van-e a százados ur?

— Nem, csak a „nagyságos ur” után kérdezősködtem.

— Hát nem tudták, hogy kinél vizitálnak.

— Hogy huszártiszt, nem tudtuk.

— És mirevaló volt a csöngetés?

— Megtudni, üres-e a lakás? Az ajtóhoz jött ur azt felelte, hogy a nagyságos ur este 8 után jön haza s én, azt mondva, hogy majd akkor ismét eljövök, eltávoztam. Valójában pedig csak másnap jöttünk, amikor háborítatlanul „dolgozhattunk”.

A tárgyalás, melyre megidéztek *Fráter Loránt* kározt is, késő délután ért véget. A törvényszék *Drach* Lászlót 4 évi fegyházra és *Keszler* Hermannt 3 évi fegyházra ítélte. Az előbbi megnyugodott, az utóbbi felekezést jelentett be. *Dim* Lipótot országosan körözik és elővezetik a ma meg nem jelent *Szakács* Paulát is, aki szintén szerepelt az ügyben.

A Reichsrath dühöng.

Az új osztrák miniszterelnök.

(Beck Vladimír báró.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 30

Az osztrák politikusok ma végre alkotmányos formában is kifejezést adtak érzelmeiknek: a képviselőház ülésén fulmináns hangú sürgős indítványt fogadtak el, amelyben tiltakoznak az önálló magyar vámtarifa becikkelyezése ellen.

Ma már új miniszterelnököt is designálhatott a király Beck Vladimír báró miniszteri osztályfőnök személyében, akinek vállalkozásához azonban általában kevés reményt fűznek.

A Reichsrath ülése.

Az osztrák képviselőház mai ülése előtt az egyes pártok tanácskozást tartottak, hogy ratifikálják a pártelnökök tegnapi értekezletén létrejött határozatokat. Valamennyi klub hozzájárult a ma benyújtandó sürgős indítványhoz és kialakult az a vélemény, hogy az osztrák pártok elvannak szánva a legképzeltetlenebb akcióra az önálló magyar vámtarifa ellen.

Vetter gróf elnök 11 órakor megnyitván a képviselőház ülését, az elnöki bejelentések után átadta a szót Kathrein-nak, aki erre a pártelnökök megbízásából fölolvasta az alábbi sürgős indítványt:

A képviselőház a leghatározottabban tiltakozik a közös vámtarifa ellen irányuló eljárás miatt és nem tartja megengedhetőnek, hogy az a jogállapot, amelyet Ausztria súlyos gazdasági áldozatok árán ért el, Magyarország részéről egyoldalulag és a Reichsrath hozzájárulása nélkül megváltoztassák.

A törvényhozás követeli, hogy ilyen válságos időben elnapolással ne tegyék lehetetlenné a parlament jogainak gyakorlását és a Reichsrath azon kötelességének teljesítését, hogy a Reichsrathban képviselt királyságok és tartományok népeinek érdekeit megoltalmazzák.

Vetter gróf elnök megnyitja az indítvány fölötti vitát és elsőnek Kathreinnak adja meg a szót. A pártok vezérszónokát azonban a cseh radikálisok folytonos közbeiktatásokkal megakadályozzák beszéde megkezdésében.

— Komédiás, az egész szemfényvesztés!

— Ne komédiázzanak, álosztrákok!

A közbeszólások nagysokára megszűnnek és Kathrein elmondhatja beszédét: A pártelnökök nevében szólalok föl, mert az a meggyőződésünk, hogy akkor, amikor Magyarország a mi rovásunkra egyoldalulag és önkényesen iparkodik a fennálló viszonyt megbontani és a közös ügyek intézését lazítani, nem hallgathatunk és nem tétovázhatunk. Félre kell most tennünk minden ellentétet, hogy egyesült erővel megoltalmazzassuk Ausztria gazdasági érdekeit. (Éljenzés és taps.) Követeljük, hogy a képviselőház a mai viszonyok között összehívassék.

Scharf: Együtt kell maradni!

Sobotka (cseh-radikális): Miért izgatják magukat olyan nagyon?

Lux (német néppárti) a cseh-radikálisok felé fordulva: Szégyeljék magukat!

Fölkiáltások a német néppárton: Szégyen és gyalázat!

Ezután Klopác cseh-radikális az indítvány ellen érvel, amit párthivel élénk tettségel kísérek.

A következő szónok Derschatta, a német néppárt elnöke, részletesen ismertette a Magyarországgal való konfliktus közjogi oldalát. Ezután kifejtette, hogy az osztrák parlament milyen követelésekkel áll a jövődjő új miniszterium elé és azt mondja, hogy miniszterium a 14. szakasz alkalmazásával ma már lehetetlen dolog. Ausztria ma olyan miniszteriumot követel, amelynek tagjai népképviselők és a legközelebbi válságot maga a nép fogja megoldani. Beszédét e szavakkal fejezte be: Nem fogjuk tűrni, hogy ellenünk és nélkülünk történjék valami

A beszédet zajosan megtapsolták és a szónokot számosan üdvözlötték.

Sternberg Albert gróf hibáztatja, hogy a benyújtott sürgős indítvány nem meri kimondani, hogy kihez apellál, kihez szól. Az indítvány aláíróinak nem volt bátorságuk nyíltan megmondani, kihez szól. Így az indítvány semmit sem ér: fenyegetésnek nevétséges, védelemnek komikus, koldusnép kunyorálása az egész, a miniszterelnök-jelöltek beszélnek így. Amíg nem mondják meg, hogy kihez van intézve a tiltakozás, addig nekem azt kell tartanom, hogy a koronához szól. A történeteknek a kormány és a parlament az oka, most pedig a koronára akarják tolni a felelősséget! Hát az igaz, hogy a korona tudatában van annak, hogy a Reichsrath mindenre hapható, amit a burgsandárok parancsba hoznak. Az efféle tiltakozás mosolyra késztet, hiszen ki van mondva a parancs, hogy ki kell kanalizálni azt a levest, amelybe Kossuth husz év óta köpköd. (Derütség.) Önök türték, hogy bele köpjön, most pedig nem akarják kikanalizálni. (Zaj.)

Ezután Lueger szólott a benyújtott indítványhoz, melyet szerinte nem lehet minden tekintetben helyeselni, mert nem egyéb, mint koldusnak kínált leves. Elfogadja az indítványt, mert legalább az egyet dokumentálja a koronának, amelynek nincs sürgösebb kívánsága, mint az, hogy megkapja az ujoncokat és a pénzt, pénzt a közös külügyekre, hogy a magyarok a külföldön cifrázkodhassanak diszmagyar ruháikban. Nekem kavarog a gyomrom, ha látok olyan prémes mentés magyart. (Zajos derütség.)

Vetter gróf most berekesztette a vitát és szavazás alá bocsátotta a sürgős indítványt, amelyet 220 szavazattal 8 ellenében elfogadtak.

Az új miniszterelnök.

Beck Vladimír báró, az osztrák földmívelésügyi miniszterium osztályfőnöke van miniszterelnöknek kiszemelve. Beck báró ma hosszabb kihallgatáson volt a királynál, mely után megbízást kapott kabinet-alakításra.

A designált miniszterelnök mérsékelt-kerikális politikus és Ferenc Ferdinánd trónörökös bizalmasa, a ki informálni szokta a trónörökös politikai ügyekről.

Beck báró már ma délután érintkezésbe lépett a pártok vezetőivel, mert azon fáradozik, hogy parlamentáris kor-

mányt alakítson. Ez azonban aligha fog sikerülni és ezért valószínű, hogy az új kormány átmeneti jellegű hivatalnok-miniszterium lesz.

A helyzet különben teljesen változatlan és a bonyodalmak megoldására magával a kabinet kinevezésével nincs kilátás.

A rejtélyes hangok.

(Jelenet a rendőrségen.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, május 30.

Mintha Guy de Maupassant, a misztikus, idegrázó történetek zseniális költője eszelte volna ki az alábbi esetet. Pedig valóságban megtörtént, még pedig Aradon. Hogy miképpen, illetve hogy hol fog végződni a különös ügy, arra nézve jóslásokba nem bocsátkozhatunk. Egyelőre csak azt regisztrálhatjuk, hogy első jelenete ma játszódott le az aradi rendőrségen. Folytatása az aradi járásbíró előtt lesz. A titokzatosnak látszó ügy, amelynek részleteit a bíróság szakértői vannak hivatva kideríteni, egy előkelő aradi család és egy aradi építészeti rajzoló körül játszódik.

A részletek a következők:

Egy, az aradi társadalomban előkelő szerepet játszó lányos családot pár hónap óta időnkint keblemetlen meglepetés ért, amely nem csakély bosszúságot okozott a család körében. A bosszúság okai D. E. építészeti rajzoló levelei voltak. D. E. sürű egymásutánban küldözgette leveleit, amelyekben hol esdeklő, hol követelő hangon kért bebocsátást a családhoz. Titokzatos, burkolt soraiban azt írta, hogy fontos közlendő vannak és e célból jelöljenek ki neki egy időpontot, amikor tiszteletét teheti.

A család a furcsa leveleket eleinte félretette, de amikor a levelek mintsűrűbben jelentkeztek, kutatni kezdte az okát a rejtélynek. Tudtukkal nem volt semmi olyan ügyük, amely D. E.-t közelebről érdekelhette volna. Az illetőt nem is ismerték, még a nevét sem hallották soha. Pár nappal ezelőtt, amikor ismét levelet kaptak D. E.-től, amelyben ez szilte erőszakosan kért bebocsátást a családhoz, a családanya válaszolt a levélre és tudtára adta a rajzolóknak, hogy nem reflektálnak látogatására, kimélje meg őket a további zaklatásoktól.

D. E.-t a tagadó válasz annyira feldühösítette, hogy elkeseredésében sértő kifejezésekkel telelt levelet intézett az urlasszonyhoz. A család emiatt tegnap feljelentette a rendőrségnél a rajzolókat becsületsértésért.

Zubor Andor, a bűnügyi osztály ideiglenes vezetője erre beidézte D. E.-t, aki ma meg is jelent a rendőrségen és Szepekovszky Teofil rendőrhadnagyánál jelentkezett.

— A . . . család feljelentette önt becsületsértésért. Beismeri, hogy elkövette az inkriminált cselekményt? — kérdezte a rendőrhadnagy.

— Beismerem! — válaszolt dacosan D. E. és révedező szemekkel nézett maga elé.

Szepekovszky közben felvette a jegyzőkönyvet. Amint átadta aláírás végett D. E.-nek, ez különös pillantást vetett a rendőrhadnagyra.

— Hadnagy ur, — szól — mondok valamit.

Szepekovszky, akit D. E. különös hangja és tekintete meglepett, szólásra biztatta a rajzolókat.

És itt következik a regényrészlet. D. E. pár pillanatnyi tétovázás után megszólalt:

— Hadnagy ur, ígérje meg, hogy nem nevet ki. Különös dolgot fogok most elmondani. De becsületszavamra mondom, hogy nem vagyok

őrült. Ep olyan épelméjű vagyok, mint ön. Tudom, hogy az őrültek házába fog küldeni. Ilyen történet nem esik meg mindennap. Megsértettem azt a családot, ezt beismerem. De olyan okok készítettek erre, amelyeknek hatása alatt ön is ugy cselekedett volna, mint én. Azok az emberek tönkretették az életemet. Ne nevéssen kérem, nem láttam még őket, nem is álltunk még szemtől-szembe. *De hangjukat már hónapok óta hallom.* Most is itt cseng a fülemben. Nincs se nappalom, se éjszakám. Abba kell hagynom a munkámat, hogy megszabaduljak a lidércnyomástól. Éjszakáinkint legmélyebb álmomból vernek fel a különös hangok. Hol az apa sug, hol a leánya. Egyszer álmomban láttam őket. Éreztem forró leheletüket, amint rámhajtva, suttogtak a fülemben... *Uram, ön most rögtön a mentőkért fog telefonálni. Hiába fáradsz. Nem vagyok őrült.* Megvizsgáltattam magam híres ideg-specialistákkal. Nem mondtam el nekik borzasztó titkomat és valamenynyien ép elméjűnek mondták. Az ő véleményük eléggé mérvadó...

— Es mit suttognak? — kérdezte a rendőrhadnagy.

D. E. habozott egy ideig, majd így válaszolt:

— Azt egyelőre nem mondom meg. *A bíróság előtt mindent el fogok mondani.* Szenül meg vagyok győződve, hogy fel fognak menteni. Más ember a helyemben, erősebb megtorló eszközökhöz nyúlt volna...

D. E. ezután eltávozott a rendőrségtől. A bűnügyi osztály még ma áttette az iratokat az aradi kir. járásbíróhoz, amely a jövő hónapban fog itélkezni a misztikus ügyben.

HIREK.

Sorozás előtt.

(Az ujoncjavaslat a bizottságban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 30.

Függetlenségi politikus elnöklete alatt és függetlenségi előadó referálásával tárgyaltak először katonai javaslatokat.

A képviselőház véderő bizottsága ma délután *Thaly* Kálmán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a kormány részéről *Kossuth* Ferenc és *Jekelfalussy* Lajos miniszterek és *Bolgár* Ferenc honvédelmi államtitkár vettek részt.

Bakonyi Samu ismertette az 1905. és 1906. évi ujoncmegajánlásról szóló törvényjavaslatokat és kifejtette, hogy a javaslatnak a bizottságban és a Házban való képviselést csak azzal az *elvi kijelentéssel vállalja el*, ha ezzel nem prejudikál azon általános elvi álláspontnak, melyet mint a függetlenségi párt tagja a véderőre vonatkozó kérdésekben elfoglalt. Ezen elvi főntartással, az adott helyzetre való tekintettel, *elfogadásra ajánlja* a javaslatokat.

A bizottság ezután beható vita tárgyává tette azokat a közjogi és nemzeti szempontokat, amelyek a javaslatához fűződnek. *Kossuth* és *Jekelfalussy* ismételtén résztvettek a vitában, amelyen kidomborodott az a fölfogás, hogy bár a jelenlegi átmeneti idő tartamára *a katonai kérdések meg nem bolygathatók*, határozottan törekedni kell, hogy annak idején a katonai téren még fönnálló és a magyar állam önállóságának meg nem felelő visszasságok kiküszöböltessenek.

Bakonyi előadó indítványára azután a bizottság kimondta, hogy az 1882. korosztályból kikerülő állításkötelesek — kik a je-

len évben még sorozásra kerülnek bár tulajdonkép már a negyedik korosztályt képezik — *lehetőleg a póttartalékba helyezendők.*

— **A király lemondásának hirt.** Külföldi lapok nyomán több magyar és osztrák lap közölte azt a hirt, hogy *Ferenc József* király belefáradt az uralkodásba és ezért, valamint gyöngye egészségi állapota miatt *lemond a trónról.* Egy magasállású személyiség, aki hivatalánál fogva sűrű érintkezésben van az udvarral, e hirre vonatkozólag az alábbi kijelentést tette:

— Némely külföldi lap, különösen a *Berliner Tageblatt* tendenciózus nireket közöl a király egészség állapotáról és ezzel kapcsolatban a király lemondásának hírért kolportálja. Ugyanezt tette a *Prager Tagblatt* tegnapi hasonló híradása is és ezekkel szemben most már kötelességem kijelenteni, hogy ő Felsége állapota teljesen kielégítő és bár a politikai viszonyok sok gondot okoznak neki, *lemondásra nem gondol.* Az ilyen kacsákat nem lehet elég sokszor és elég erőteljesen megcáfolni, időnként mégis felfelbukkan valamelyik külföldi lapban.

— **A spanyol király házassága.** *Madrid*-ből táviratozzák: A király tegnap fogadta, a spanyol udvari szertartás szerint abban a rendben, a mint ideértek, a rendkívül követségeket. Az első csoport tagjai voltak a *portugál* és *belga* hercegek, továbbá a *genuai* herceg. A második csoport tagjai voltak a *welsi* herceg és *Ferenc Ferdinánd* főherceg. A harmadik csoporté *Wladimir* nagyherceg, a *görög* trónörökös, a *svéd* herceg, a *braunschweigi* regens, *Monako* hercege és a *bajor* herceg. A követségeket a trónteremben fogadta a király, a kik ezután az anyakirályné előtt tisztelegtek. A felvonuláson óriási néptömeg volt jelen.

— **Az aradi választás.** *Müller* Lajos dr. tarselnök holnap délutánra érkezőre hívta össze az aradi függetlenségi párt szűkebb végrehajtóbizottságát. A tanácskozás tárgya: *Barabás Béla* lemondása az aradi mandátumról és a jelölés előkészítése.

— **A delegáció elnöke.** Mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, a magyar delegáció elnökéül hir szerint *Esterházy* Pál herceg főrendiházi tagot fogják megválasztani.

— **A nagyszentmiklósi választás.** A nagyszentmiklósi kerületben *Rónay* Ernőt léptették fel pártonkívüli programmal. *Rónay* jelöltségét az alkotmánypárt is támogatja.

— **A Simplon-alagút megnyitása.** *Genf*-ből táviratozzák: A Simplon-alagút megnyitása alkalmából rendezett banketten *Fázy*, az államtanács elnöke a kanton nevében üdvözölte az ünnepélyen résztvevőket. Beszéde végén Olaszországot és Svájcot éltette. *Contesse* szövetségi tanácsos a genfi vendégszeretetért mondott köszönetet és a genfi lakosságot éltette. Azután *Canonico*, az olasz szenátus elnöke éltette *Genf*-et, Svájcot és a szövetséget. *Canonico* után *Preyer* francia szenátor Svájcra és Olaszországra emelte pohsát. A bankett után a résztvevők az óriási néptömeg lelkes ovációjá közepele *Montreux*-ba és *Territébe* utaztak, a hol szintén bankettek voltak. Az olasz vendégek lelkes ovációkban részesítették *Forst*-et, a svájci szövetségi államok elnökét. Este a tengerparton nagy hangverseny és kivilágítás volt.

— **A montenegrói fejedelem elmebajos.** *London*-ból táviratozzák, hogy az ottani lapok tegnap azt jelentették, hogy *Nikita* montenegrói fejedelem, aki jelenleg egy svájci szanatóriumban van, *megőrült.* Részleteket az an-

gol lapok nem jelentenek, annyi azonban bizonyos, hogy a fekete hegyek fejedelme már régebbi idő óta nagyfokú idegességben szenved. Valószínű, hogy ez a baja most válságossá fordult.

— **Egy királynő kitérése.** A *Daily Telegraph* jelenti Hágából: Hirt jár, hogy *Vilma* hollandi királynő a protestáns kálvinista hitről legközelebb átér a luteránus hitre. Erre vall az a körülmény is, hogy *Vilma* királynő a legutóbbi időben többször járt luteránus templomokba, sőt el is rendelte, hogy az egyik luteránus templomban külön helyet tartanak fe n számára.

— **Amerikai párbaj.** *Kolozsvárról* táviratozzák: *Magyari Kossa* Sámuel joghallgató, egy tápió-szentmiklósi földbirtokos fia, ma délelőtt *Kolozsvárról* agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében azt írta, hogy *amerikai párbaj* miatt lett öngyilkossá. Még egy éve lett volna a halálra, de nem akarta ezt az időt bevárni, mert *sohasem volt nyugta ellenfelétől.* A rendőség nyomozza a bestiális embert, aki halálba kergette a joghallgatót.

— **Az első gázsí.** A képviselőház ujdonsült tagjainak holnap ismét premierjük lesz. Ez az első föllépés azonban aligha fog lámpalázzal járni, mert a színhely elég barátságos: a képviselőház pénztára. Az első gázsínap! Az alkotmányos költségek alkotmányos törlesztésének első részlete. Talán csak az első kamaszkori cigaretta szerezhethet akkori gyönyörűséget, mint az első képviselői fizetés fölvétele. Hja, nem hiába hangoztatja a derék *Wekerle* a készfizesek fölvételét, — mondogatják a golyák, akiket az öreg rókok még nem avattak be a magasabb fináncművészet titkaiba. Természetesen, az öröme lesz egyforma. Akiket tulságosan perántott a választási korteshadjárat, azok fanyar vizsgálásnak tartják a 3200 forint egynegyedét, amelyet holnap fizetnek ki az udvarias pénztárosok. De lesznek olyanok is, akiknek nem kell a pénztárhoz elfáradniok; akiket megkímélt ettől a kis uttól a felpörösök élmességo. Jó néhány fizetésletlítő végzés fog meglebbenni a t. Ház pénztárában, méla elborulást okozva az al-pörös-képviselők soraiban. Mert hát a képviselőség se fenéki teje, legalább is addig, amig maga az országgyűlés nem modja ki a képviselői fizetés lefoglalhatatlanságát.

— **Házasság.** Fényes esküvő volt e hó 29-én a pankotai rom. kat. plebánia templomban. *Pavlovits* Kornél, a kaláni vasgyárak budapesti telephely igazgatója, *Pavlovits* Ignác tekintélyes pankotai nagykereskedő fia tartotta esküvőjét *Abfall* Berta urleányai, özv. *Abfall* Ferencné szeretetreméltó hájos leányával. Az ifju párt *Nagy* József pankotai plebános eskette össze. Koszorus párok voltak: *Abfall* Mariska és *Pavlovits* Aurél, *Pavlovits* Flóra és *Hanekker* István, *Pavlovits* Deszánka és *Tabajdy* Iván. Az esküvőt a menyasszonyi háznál *déjeuner* követte, mely után a fiatalok a délutáni vonattal nászutra indultak.

Eörvistyei és aziputaki *Hentz* Károly országgyűlési képviselő, a néppárt háznagya, ma esküvőtt örök hűséget *Dabrecanben* *Kerekes* Anna kisasszonynak, kelecsényi *Kerekes* Góza földbirtokos és bankigazgató leányának.

— **Költészet és valóság.** A társadalombólcselkedőknek jó elmélkedési témával szolgál a hivatalos lap. A Budapesti Közlöny híri adja, hogy a pénzügyminiszter *Domokos* Lászlót, a jeles fiatal poétát a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben *végrehajtó* á nevezte ki. Tessék elképze'ni a poézis virágai közt andalgó költőt, amidőn a kincstár követeleseit egzekválni megy. Burns, amint a vámházban ül s szedi a nyers parasztoktól a vámfüllékeket. *Mark Twain*, amikor a révhivatalban a folyón átkelni akaró meszticekkel a viteldij miatt ölre megy. Am a költő sem élhet meg ábrándjaiból!

Ez a kinevezés egy szóra, egy dologra mutat rá, amely az élet egész lényegét kifejti, s ez a kenyér. Maga az élet, a küzdelem, az erény, a bűn, a halál. A kenyér szorosabb szövetséget köt, mint barátság, szerelem. A kenyérharc rettenetesebb, kegyetlenebb minden más viaskodásnál. A nagyravágyás viszonyadhat, a tehetségnek vannak önfelédő percei, a szerelemföltés árgusszemeit is meglophatja a ravaszság és csalás; egy van csak mindig ébren, figyelmes és éber: az érdek. A kenyér. A poéta rímek esengésével óhajtja boldogítani a világot s a sors arra kényszeríti, hogy az árverési dobörgéssel szórakoztassa embertársait.

— Ujabb felfüggesztés Makón. *Makó* jelentik: *Sepsesi* János mértékhibesítő ellen különösen az utóbbi időben igen sok panasz merült fel, úgy, hogy fegyelmi vizsgálatot kellett ellene elrendelni. A fegyelmi vizsgálat vezetésével az alispáni hivatal *Bakos* Ferenc helyettes polgármestert bízta meg, aki most hozott ítéletet *Sepsel* ügyében. A mértékhibesítő hivatali eljárása közben nemcsak sok visszaélést követett el, de hivatala vezetésére is képtelennek találtatott. Ilyen körülmények között, tekintettel a közönség érdekére, *Bakos* Ferenc felfüggesztette őt állásától és fizetésének egy harmad részére utalta. A h. polgármester nyomban utasította *Pál* Kálmán gazdasági szaktanácsost és *Vári* Károly főszámvevőt a mértékhibesítő hivatal átvételére. A hivatal ideiglenes vezetésével *Proska* Gusztáv okleveles mértékhibesítőt bízták meg.

— Elvi határozatok. A kereskedelemügyi minisztérium az utóbbi hetekben a következő említésre méltó elvi határozatokat hozta. Minden végeladás, árverés, vagy más, tömezes és gyors vevésre ingerlő módon történő eladásnak hatósági engedély nélkül való megkezdése az ipartörvény 51. §-ának általános rendelkezéseibe ütközik, még az esetben is, ha az 52. szakaszban megjelölt esetek valamelyike fenforog. — Más közigazgatási hatóság által folytatott kihágási eljárás alapján a szabályszerű iparkihágási ügyekben ítélet nem hozható. — A marhaszámolás rendszeres kezelésének ellenőrzésére a közvédelmi eljárásság is illetékes s úgy köz-, mint állategészségi tekintetben is az ellenőrzést a közvédelmi eljárásság, mint a helyi hatóság van hivatva első sorban gyakorolni.

— Öngyilkosságok a hadseregben. *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter tegnap terjesztette a képviselőház elé azt a jelentését, amely részben az 1903—1904 diki, részben az 1904—1905 diki szolgálati évben a közös hadsereg magyarországi ezredeiben és a honvédségnél előfordult öngyilkossági esetek kimutatását foglalja magában. A jelentés szerint az előző évi szolgálati évben 118 öngyilkosság és 57 öngyilkossági kísérlet fordult elő a magyarországi közös ezredknél, a honvédségnél pedig ugyanezen időszakban 32 öngyilkosság és 14 kísérlet fordult elő. Az 1904—1905-iki szolgálati évben a számarány a közös ezredekben valamivel enyhébb. Öngyilkossá lett 111 ember és 49 követett el öngyilkossági kísérletet.

— Bomba egy főkörmányzó ellen. *Kutaisz*ből jelenti a távirati ügynökség: *Alischanow* volt főkörmányzó kocsija elé ma éjjel két bombát dobtak. A volt főkörmányzó csipőjén megsebesült. Két személy életét vesztette, kettő megsebesült. A mérénylő elmenekült.

— Az aradi műbörgyár. Nemrégben Aradon gyáralapítási mozgalom indult meg, amely pár hónappal ezelőtt komoly irányt kezdett venni. Főleg egy műbörgyár felépítésének eszméje lépett előtérbe. E célból *Jusch* E. I. augsburgi nagykereskedő ankétot is hívott egybe, amelyen komolyan megvitatják a gyáralapítás eszéit. Azóta hónapok multak el, míg ma

gyakorlati eredményben mutatták be a műbörgyár készült ipari cikkeket. A készítményeket a *Reinhart*-féle butor cég kirakatában tették közszemlére. A kis kiállítás műbörgyárrel bevont székkekből, kiegészítőkből, irómappákból, képkerekekből és más, a gyakorlati életben használatos tárgyakból áll. A kirakatban egy nyomtatott papírlapon ez a felírás olvasható: „Aradi műbörgyár részvénytársaság”. Ez bizonyára annak a jele, hogy a részvények már nagyrészt jegyezve vannak. Így nem lehetetlen, hogy az első aradi új iparvállalat a műbörgyár lesz.

— A vigéctörvény kijátszása. Mivel gyakrabban lesznek az esetek, a mikor egyes fővárosi kereskedők az úgynevezett „háziipari helyhatósági bizonyítványokkal” játszik ki a megrendelések gyűjtésének tilalmát. A mikor valamelyik fővárosi női divatárkereskedő ki tudja mutatni, hogy egy budapesti vagy vidéki szabóműhelyben ingeket vagy egyéb fehérneműket csináltat, akkor a fővárosi előjáróságok helyhatósági bizonyítványokat adnak ki arról, hogy az illető kereskedő „háziipari cikkeket” hoz forgalomba, s e bizonyítványokkal azután az illető kereskedők utazói vígan gyűjtik a megrendeléseket minden gyártmányra, osztrák iparcikkekre. Most is ily üzelmek folynak Aradon. A többek között *Preisach* Vilmos budapesti Bécsi-utca 9. sz. alatti kereskedő utazója jár itt s helyhatósági bizonyítvány fedezete alatt gyűjt magacosoknál mindenféle kelengye cikkekre megrendeléseket. Az iparhatóság tehetetlen az ilyenekkel szemben, mert a volt kereskedelmi miniszter egy esetben is, amikor a napnál világosabban kitűnt, hogy a helyhatósági bizonyítvánnyal vértezett utazó osztrák gyártmányokat kínál: kimondta, hogy a helyhatósági bizonyítványok minden körülmények között respektálandók. Ily körülmények között kívánatos lenne, ha a közönség adna védelmet a helyi kereskedőknek az osztrák cikkeket kínáló „háziipari” utazók ellen, és a helyhatósági bizonyítvány dacára ne adjon azoknak megrendelést. A helyi kereskedelem sokkal versenyképesebb, hogysen a közönség ilyen, hamis ürügyek miatt beözönlő utazókra volna utalva.

— Bejelentett öngyilkosság. *Molnár* János huszéves esztergályos segéd két éve dolgozik *Varga* János aradi esztergályosnál. A különben szorgalmas fiún az utóbbi időben nagy lehangoltságot tapasztalt gazdája. Ma délelőtt *Molnár* hirtelenül eltűnt a műhelyből. Az egyik esztergáspadon a következő levelet találták:

Varga ur kérem nekeresenek mert a menedeknelem a marosba lelem, írják meg a szüleimnek cím Má. Szilgeten felső fertalja m. *Molnár* János.

Varga János bejelentette az esetet a rendőrségnél, amely megindította a nyomozást. Lehetséges, hogy azóta *Molnár* beleölte magát a Marosba.

— Tíz éves találkozó. Az aradi polgári fiúiskolának 1897. évben volt IV. osztályú növendékeit felkérem, hogy fogadalmukhoz híven június hó 3-án, pünkösd elő napján délelőtt a polgári fiúiskolában jelenjenek meg. Egyben tudomásukra hozom, hogy az estély ugyanaz nap a *Kovács* és *Novotny*-féle sörcearnok külön kistermében lesz. Résztételüket, valamint megérkezésük idejét legkésőbb június hó 2-ig nálam jelentsék be. *Hajdu* József, az Aradi ipar- és népbank tisztviselője.

— Mitől öregsznek az asszonyok? Egyik előkező angol orvos nemrégben azt a véleményét nyilvánította, hogy egy asszony sem kezd időnek előtte megöregedni, ha nem a saját hibájából. Egy szép asszony — írja — harminc éves korában van szépségének teljében, mert a leányévek bájoságát még sem lehet másnak tekinteni, mint a jövő pompa kedves előjelének. Ha tehát egy asszony vénassá már a

teljes kifejlődése előtt fáradtakká válnak, ennek csakis az illető életmódja lehet az oka. Nehezen megemészthető étel, a frissítő testmozgás hiánya, a külső elhanyagolás rendszeren a főoka ennek. A szép asszony nagyon is ügyeljen a lelki állapotára. Az ember vonásai évek során át rendszeren megtartják azt a kifejezést, amely a leggyakrabban tükröződött rajtuk. Már pedig a kemény arcifejezés soha sem szép. Míg a belső megelégedettség, vidámság, a száj szögleteinek azt a bizonyos fő felé hajlását okozza, amely oly rendkívül bájos. Jóságos tekintetű szem rendszeren sokáig megtartja lágy, fiatal színezetét. Mint ezekből látható, az angol orvos tanácsainak köveéséhez talán még sem elég — mint ő mondja — az erős akarat; valami más is kell hozzá, amit nem oly könnyű elérni. A boldogság.

— Halál a tölténycsinálás alatt. *Györök*-ről táviratozzák: Különös módon történt szerencsétlenség okozta a halálát *Popovics* Györgynek, aki *Rozsnyay* József dr. kuvini szőlőjében vécélér volt. *Popovics* tegnap délután puskatöltő nyeket készített. Munkaközben az egyik töltény elsült s a vasvessző, a melylyel a töltényeket készítette, a fejébe fúródott. A vessző az agyba hatolt s a szerencsétlen ember ma reggel nyolc órakor meghalt. *Popovics* huszonöt éves, jóra való ember volt, akinek neje és hat hónapos árva maradt hátra.

— A gróf urak vizsgálója. Bécsi történet. Nemrég volt, hogy a bécsi egyetemen két fiatal gróf vizsgálatot a jogtudományokból. A professzor urak egyik kérdést a másik után intézték az előkelő vizsgázókhoz, de vagy semmi feleletet se kaptak, vagy olyant, amiben még kevesebb örömmük tellett. Szóval a két gróf csemete igen keveset tudott s még azt a keveset is rosszul tudta. A tanár urak aztán visszavonultak tanácskozni.

— Meg kell őket buktatni, — mondja az egyik professzor.

— Természetesen, — mondja a másik. — Hiszen semmit sem tudnak.

Egy harmadik professzor, aki időközben miniszter lett (sőt tegnap már meg is bukott), így szól:

— Egészen hiábavaló munkát végzünk, ha meg buktatjuk őket. Azt, hogy tartományi helytartók legyenek, miniszterek vagy államtitkárok, úgy se tudjuk megakadályozni, legföljebb egy esztendővel kitoljuk.

Az érv hatott. A gróf urakat szépen keresztülbocsátották.

Eddig szól a bécsi történet. Hogy nem Budapesten történt, annak nem a fiatal gróf urak az okai. Tisztára a véletlen az oka.

— Vasuti baleset Mezőhegyesen. Könnyen végzetessé válható vasuti baleset történt tegnap este a *mezőhegyesi* pályaudvaron. A Kétegyházáról délután érkezett vegyes vonat teherkocsijait a határon túl feltolták a bejárat váltójához, úgy hogy a Szegedről érkező 65-ös tehervonat mozdonya beleütközött az utolsó teherkocsiba. Egy pillanat alatt összetört a buzával rakott teherkocsi, de sokkal jobban megrongálódott a mozdony, amely teljesen használhatatlenné vált. A mozdony egészben elgörcsült, egyes részei letörttek s teljesen összetört az utána jövő máhalkocsi is. Segédmozdonyon is csak egy órai kinlódás után tudták a romokat eltakarítani az utból s az összetört mozdony a sineket is úgy szét nyomta, hogy nem volt tanácsos nagyobb darabon elvontatni. A *Makóra* menő esti vegyes vonat a karambol miatt teljes egy órát késlett.

— A lourdesi víz. *Weberle* Sándor miniszterelnök és *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter a Ház folyosóján beszélgetnek; hozzájuk lép egy elmésségéről ismert függetlenségi képviselő és azt mondja:

— Ti is úgy vagytok a programtokkal, mint a rátóti lourdesi víz árszítói!

— Hát ezek hogy vannak?

— Rátóton lourdesi vizet árult a pap és a zsidó grájzler. A vásárló paraszt kérde a grájzlerrel: Hát csakugyan jó ez a lourdesi víz? — Nekem jó, a papnak is jó, hogy jó lesz e neked is, azt nem tudom. — Az alkalmazást elengeditek, nemde, kegyelmes uraim? . . .

— Magyar név. A belügyminiszter megengette, hogy kiskoru *Sámson* József aradi lakos családi nevét *Szendes* re, *Irits* Hugó dr. makói lakos *Iván* ra magyarosítsa.

— Hajhullás ellen használjon *Perolint* 1 üveg 1 kor. Vojtek és Weizsnál. 112

A tanítóképezde igazgatói állása.

— Válassz egy cikkre. —

Arad, május 30.

Lapunk legutóbbi számában egy közlemény jelent meg, mely az aradi áll. tanítóképző intézet új igazgatójának kinevezésével foglalkozott. Erre vonatkozólag érdekelt részről ma a következő sorokat vettük:

„Herbert a katedrán” cím alatt az Aradi Közlöny mai számában egy közlemény jelent meg, amely azt állítja, hogy a nyugalmazásért folyamodott *Seabó* József képezdel igazgató helyére *Polónyi* Géza igazságügyminiszter felhatalmazásának unokatestvérét, *Tanfi* Iván mármaroszigeti képezdel tanátt fogja aradi igazgatóvá kineveztetni.

Tanfi kineveztetése érdekében az igazságügyminiszter egyetlenegy lépést nem tett és nem is fog tenni; egyetlenegy szót nem ejtett és nem is fog ejteni. Ha bármely más pályázó oly biztosan számíthat kinevezésére, a mily biztosan nem számít *Tanfi* az igazságügyminiszter protekciójára, az a bizonyos pályázó már direktornak is tekintheti magát.

Tény, hogy ugy, miat több más, a VIII-ik rangosztályban lévő tanár, *Tanfi* is benyújtotta kérvényét a megüresedő aradi igazgatói állásra, mely állás szintén csak a VIII-ik rangosztályba tartozik.

De már az nem tény, hogy *Tanfi* irodalmi működése csupán egy kötet — a közlemény írójának nem tetsző — költemény megírására szorítkozott. Hogy költeményei jók-e vagy rosszak, az lehet ízlés dolga. Így például több fővárosi lap, egyebek közt a nem épen legalsóbb irodalmi színvonalon álló „Budapesti Hírlap” annak idején elősmeréssel bírálta.

A valóság azonban nem lehet ízlés dolga. Való tény pedig, hogy *Tanfi* e kötet költeményen kívül az utóbbi években három matematikai tankönyvet és egy közgazdaságtant is írt a képezdek számára. E művei közül az épen második kiadásban megjelenő „*Sámton*”-a az összes képezdek negyötöd részében mint legjobban használható tankönyv bevezetett. Epen az aradi képezde tanári testülete is *Tanfi* számtanát fogadta el megjelenése óta a tanításra.

Eléggé latba fog e esni ezen irodalmi működése, valamint egy tanügyi lapnak szerkesztése a kinevezésnél, vagy más érdemesebb vagy kevésbé érdemes pályázó lesz-e a direktor: azt még ma senki sem tudhatja, s így egyelőre csak mende-monda azon állítás, hogy *Tanfi* volna kiszemelve az igazgatói állásra.

Veritas.

A mai kor szép férfija.

(Aki fűzőt viselnek.)

Arad, május 30

Mig Paris már rég óta egyeduralgó a női divat terén, az elegáns férfivilág Anglia felé fordul, ha újítást akar, vagy változást tesz a divat terén. Nemcsak *Edvárd* király, az egykori velszi herceg kora óta Londoné a férfidivat pálmája, már II. *Károly* óta a dandy hazája Anglia. Igaz, hogy akkori ban nem volt oly nehéz szépen és előkelően öltözködni, mint ma, a korról, a viszonyokkal változtak a szükségletek is.

A sportvilág egész halmazát az új öltözeteknek hozta magával, a melyek nélkül előkelő gentleman

meg nem lehet. Automobil, tennisz, jacht, mindnek különféle színű és formájú öltözet kell. Sok színű a kelme is, kockás és csikos, egész tudomány kell még ahhoz is, hogy az ember fejében tartsa.

A kemény ing csak esti ruhához való és rendszeren fehér, vékony battisztból készül. Különbözn minden színt viselnek, erős kéket és rózsaszínt, sőt pirosat is, főleg flanelből, a különféle sporthoz és pedig rendszeren a másik ing főbe.

A cylinder lassan egészen kiszorul, a minek főoka szintén az automobil. Ezen járnak a nagy urak vásárolni, látogatásuká igy végzik és automobilon cylinderrel ülő, szinte lehetetlen.

Régi hatalmát fogja el újra a frakk! Ehhez azonban az urak fűzőt viselnek. Hiába harcolnak a női fűző ellen, megérjük újra a száz esztendő előtti világot, mixer a férj tévedésből neje fűzőjét vette föl. Ezzel újra a szabóművészet hódít tért, vattázni kell minden ruhát, csipkét bodorítani, a haját sütni!

Jól nevelt ur az ékszerrel csinyján fog banni. Legfőbb egy-egy disztü, a nyakkendőben fényes kövel, kézelő gomb, egy szép gyűrű és elég! Az óra már rége nem disztárgy és minden finom, előkelő urnak legalább három órára és lánora van szüksége, mert vadászni csak nem lehet vékony aranyláncokkal? A mi királyunk rendkívül szereti a gyűrűt és minden kezén hord is egy-egy igazán királyi gyűrűt. Balkezén széles aranykarkötőt hord amellel.

De hogy minden fehérnemű darabot *parfümözzen*, erre még a király sem pazarol időt és fáradságot. Az angol előkelő urak a fehérnemű szekrényben illatos párnát helyeznek el és a ruhaszekrényben is, hogy a dohányszag ne zavarja se a férfit, se a hölgyet, a kinél látogatóban van.

A szivar- és cigaretta-doboz újra jogába lép. A legrefináltabb formában és kirakással készül, aranyból és ezüstből, drágakövel rakják ki és fejedelmi ajándéknak is a leginkább ezt adják.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A kártyaadósság.

— Nem jogtalan követelés. —

Arad, május 30.

A kártyásokat bizonyára érdekelni fogja az az ítélet, amelyet tegnap hozott a szegedi ítélőtábla büntető tanácsa *Vén* András előklete alatt tartott tárgyalásán.

A vádlott egy szegedi államvasuti főellenőr akit zsarolás vétségével vádolt meg a kir. ügyesség. Még a múlt esztendő tavaszán történt, hogy ez a vasuti főellenőr a szegedi tisztviselő „*Othon*” ában egyik kollégájával ferbl-játékot játszott. A kollégának elfogyott a pénz és hozomra játszott. A játék végén aztán adós maradt a kártyásának 425 koronával.

A nyertes néhány hónapig várt a pénzre, de nem kapta meg. Erre levelet írt a kollégájának, akit azzal fenyegetett meg, hogy vagy fizesse ki a tartozását, vagy adjon róla váltót, mert ő kénytelen lesz följelenteni *Stalcol* Frigyes vasuti üzletvezetőnek, s az „*Othon*” választmányának.

A vesztes nem fizetett, ellenben *zsarolás* miatt följelentette partnerét, akit a törvényszék 100 koronára büntetett. Az ügygyel tegnap foglalkozott a szegedi ítélőtábla, amely előtt a vádlott kijelentette, hogy ő nem zsarolási számdékkal írta a levelet, hanem csak *erkölcsi pressziót* akart gyakorolni a panaszosra, akit így tartozása megfizetésére szeretett volna készíteni.

A tábla elfogadta a vádlott védekezését és fölmentette a vád alól. A fölmentő ítélet indokolása az, hogy az inkriminált levél *nem jogtalan követelés érdekében íródott* s így a vádlott teljes joggal írhatta meg a kérdéses levelet. Az ítélet jogerős.

§ *Kiondáné* panasza. *Ozv. Klonda* Péterné, a tavaly meggyilkolt pénzügynök özvegye egy hónap óta jegyben jár *Matucs* Péter aradi ház tulajdonossal. Ez sehogysem tetszett *Pépa* Antal ügyvéd irnoknak, aki elkeseredésében levelet intézett *Matucz*nak, nem a legjobb színtben tüntetvén fel menyasszonyát. *Kiondáné* ezért becsületsértés miatt följelentette az aradi kir. járásbírósnál *Pépát*. A mai tárgyaláson az irnok bünbánólag bocsánatot kért *Kiondáné*-től, mire ez visszavonta a panaszt. *Váry* Albert dr. albíró erre beszűntette az eljárást.

§ *A hadnagy ur szerelme*. A napokban ir-tunk arról a pikáns pőről, amelyet a szegedi 46. gyalogezred egyik fiatal *hadnagya* a büntető járásbírósnál indított egy szerződés nélkül levő ifju szegedi *szinesenő* ellen rágalmazás miatt. A leány, aki a hadnagy miatt öngyilkossági kísérletet is követett el, levelet írt a katonai parancsnoksághoz, azt állítva egykori szerelmeséről, hogy az érdemtelen a katonai kardbojtra, mert őt elbuktatta házassági ígéretekkel. A hadnagy följelentésére az érdekes ügyben tegnapra tűzte ki a tárgyalást a szegedi büntető járásbírósnál. A hadnagy jogi képviselője meg is jelent a tárgyaláson, azonban a leány nem mutatkozott. Néhány hét előtt elköltözött Szegedről és most nem tudják, hol tartózkodik.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

A reggeli söprés.

Az *Andrássy-téren* levő üzletek tulajdonosait egy idő óta joggal bosszantja egy különös szokás. Reggel fél nyolc órakor az utcát nagy aplombbal söprni kezdik, a nélkül, hogy előbb legalább valamennyire locsolnának. Ebből azután hatalmas porfelhő keletkezik, a mely nemcsak a járókelőket lepi el, hanem becsapódik a nyitott üzletekbe. Miután a söprésnek nem lehet az a célja, hogy az aszfalt szeméjt a boltokba s a járókelők szemébe csapja, kérdem a főkapitány urat: nem lehetne ezen a rossz és egészségtelen szokáson változtatni?

Egy üzlettulajdonos

* Az ezen rovat alatt közöltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

NAPIREND.

Május 31. Csütörtök. Róm. kath. naptár: *Petronella*. — Protestáns naptár: *Petronella*. — Izraelita naptár: Sab. 2-ik napja. — Görög-keleti naptár (május 18.): *Péter, Dénes és társai*. — A nap két 4 óra 9 perckor, nyugszik 7 óra 46 perckor.

Időjelzés. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, változékony, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Május 31. Az aradvidéki tanítóegyesület ujszentanna-világosi fiók-bizottságának közgyűlése délelőtt 9 órakor (Pankotán iskolaépület.) — Az állami tisztviselők országos egyesülete aradvidéki körének közgyűlése délután 3 órakor (Törvényszéki palota.) — Iskolaszéki ülés délután 4 órakor.

Június 3. Az országos vöröskereszt-egylet soborsini fiókjának tombolával egybekötött kerti ünnepélye. (Uradalmi park.) — Az aradi iparosifjak önképzőegyletének tulipánünnepélye (Városliget.) — Az ujarad-zsigmondházi jótékonycélu *Petőfi* asztaltársaság táncvigalmn (Petőfi-csárda.) — Az aradi turista egyesület kirándulása Zádorlakra.

Június 4. A gyoroki önkéntes tűzoltó-egylet népi-ünnepélye.

Június 28. Az aradi turista-egyesület kirándulása az Aldunára.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— *Déli* jég- és viszontbiztosító társaság Triestben. A folyó hó 15-én Triestben megtartott közgyűlésen előterjesztett üzleti jelentésből kitűnik, hogy a jégbiztosítási üzlet az 1905. évben jelentősen veszteséggel zárult, míg a tűzvizontbiztosítási ágazatban kielégítő eredmény mutatkozik. A jégbiztosítási ágazatban 4 339,588 korona volt a díjbevé-

tel, szemben az előző évi 4 103,525 koronával; a kifizetések 4 725,662 koronát emésztettek fel, míg az 1904 évben e címen kifizetett összegek 2 971,386 koronára rugtak. Tűzviszontbiztosítási díjakból 2 136,117 korona folyt be az előző évi 2.121,481 koronával szemben, míg a károk az 1904. évben fizetett 1.417,984 koronával szemben 1 888,847 koronát igényeltek. A tüzdíj tartalék minden tehertől mentes a díjbevitel 50% át teszi és 1.068,058 koronára rug. A jégbiztosítási üzletben szenvedett veszteség, a tűzviszontbiztosításnál elért nyereség és az elhelyezett társasági alapok jövedelme folytán 173,877 koronára csökkent, mely hiány az 1 650,000 korona értéket képviselő jégtartalék tartalmából történt elvétel útján nyert fedezetet. Az 1905. évre szóló szelvény 18 koronával váltatik be. A társaság bizt. siteki alapjai 1905. december 31-én 6 478,799 korona értéket képviselnek és pedig: Teljesen befizetett részvénytőke 3 000,000 tőke tartalékalap 416 887 korona, jég — külön tartalék 1.356,123 korona, árfolyam-ingadozási tartalék 242,140 korona, jégdíj tartalék 395,590 korona, tüzdíj tartalék 1 068,059 korona.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Szombat, május 30.

Amerika 1¼ olcsóbb. Kínaiat és vételkedv korlátolt. Elkelt 20,000 métermáza buza 5 fillérrel olcsóbb áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	15.70—15.72
Rozs októberre	12.83—12.90
Zab októberre	13.—13.02
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	13.22—13.24
Buza májusra	—
Uj tengeri 1907-re	11.52—11.54

Buza októberre	15.64—15.66
Rozs októberre	12.84—12.83
Zab októberre	12.86—12.88
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	13.10—13.12
Buza májusra	—
Uj tengeri 1907-re	11.46—11.48

Irányszat lanya.

Osztrák hitelrészvény	668.75
Magyar hitelrészvény	814.—
Leszámitolóbank részvény	510.25
Rima-Murányi vasmű részvény	374.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	872.25
Közuti vasut	589.75
Városi villamos vasut részvény	322.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	9.75
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban	10.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 30. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felül sulyban 116—118 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 124—126 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 126—128 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 126—128 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Sertéslétszám: Május 26. napján volt készlet 57,297 darab, május 27. napján fölhajtatott 2604 darab, május 27. napján elszállított 765 darab, május 28. napján maradt készlet 59,136 darab.

A hivatali sertésleltét irányszata: Csöndes.

CSARNOK.

A kártyaasztalnál.

Irta: Kencz Ákos.

Moóry Imre utolsó ezresbankóját tette a játékasztalra. Néhány perc múlva elvesztette ezt is. Aztán felkelt az asztaltól és kiment a parkba — gondolkodni . . .

Százezer forintot örökölt négy hóval ezelőtt, ami sok pénz az olyan embernek, akinek tisztességesen fizetett hivatala van. A nagybátyjától rámaradt százezer forintos takarékpénztári könyvet zsebre tette, aztán elment Abonyiékhoz és megkérte a szőke Margit kezét . . .

Hogy, hogy nem azonban Margitot nem hatotta meg a Moóry Imre váratlan szerencséje, sem jól jövedelmező állása és kerekén kijelentette, hogy ezidőszent nem akar férjhez menni.

A kosár Imrét kegyetlenül sértette. Még az napon beadta lemondását, bezárta legénylakását és a százezer forintjával elutazott külföldre.

Feledni akart minden áron, de ez nagyon nehezen ment. Szerencsétlenségére külföldön találkozott egy barátjával, aki szintén szívfaj dalmát ment gyógyítani idegenbe. Ez aztán elhitette Imrével, hogy a családott szíveket csakis a szerencsejátékok gyógyíthatják meg. Moóry Imre kapott az orvosság után és játszott. Eleinte nyert és szerencséje vakmerővé tette. Aztán fordult a kocka, míg végre eluszott a százezer forint úgy, hogy csakugyan itt volt az idő a gondolkodásra.

Forró fejének jól esett az éjszakai hűvös levegő. Nehez, bódító illat szállott fel a virágok keiyéből, melyet a mindenét vesztett ember tele tüdővel szívott magába. A játékház nyitott ablakain keresztül lehullasztottak a bankos szaval, ezek azonban már nem érdekelték Moóry Imrét. Tisztában volt azzal, hogy urasága nem soká tarthat és munkához kell látnia, hogy megélhessen. Egyébirant a nagy veszteség után nem látszott rajta sem kétségbeesés, de még levertség sem. Éppen azért gyorsan határozott, Volt néhány ezer forintot érő ékszere. H. nap, — gondolta magában — eladja, aztán hazamegy és ha még nem késő, elfoglalja elhagyott hivatalát és azzal bünteti meg könnyelműségét, hogy nem házasodik meg sohasem.

Ilyen gondolatok közt ért a kapuhoz. A portás már nyitni akarta az ajtót, mikor egy feltűnő szépségű nő sietve jött. Moóry Imre felé, felszólította őt, hogy szeretne vele néhány szót négyeszemközt váltani . . .

Moóry Imre többször látta ezt az asszonyt a játékasztalnál. Vakmerő játékos volt és majd mindig nyert. Egész lelkével játszott és a bankasztalon kívül nem érdekelte senki és semmi. A férfakkal kivétel nélkül hideg és kimért volt, azt az egypár nőt pedig, akik szintén játszottak, még figyelemre sem méltatta. Azt mondták, hogy egy angol elvált felesége, akinek vagyonát nem képes elpusztítani évek vesztesége sem.

Moóry Imre udvariasan meghajlott a szép Kitty előtt, várva parancsát.

— Nemde uram, ön vesztett ma megint és ha jól tudom, utolsó bankóját tette a kártyára?

— Csekélység asszonyom — felelte Moóry Imre. — Engem a szerencse fordulata nem bánt. Amim volt, azt elvesztettem és ezzel vége. Egyébirant hálás vagyok érdeklődéséért.

— Csodálkozom az ön hidegvérén, hogy ily könnyen veszti nagy veszteségét. Mert mikor ön otthagya az asztalt, az jutott eszembe, hogy ön azért távozik, hogy föbbe löjje magát. Elhatároztam tehát, hogy megmentem önt az életnek. Fogadjon el tőlem kölcsön néhány ezer forintot és próbálja meg, hátha visszanyeri pénzét. Mi angolok babonásak vagyunk és azt tartjuk, hogy a nők pénze szerencsét hoz.

— Köszönöm asszonyom szíves érdeklődését, de megnyugtathatom érző lelkét afelől, hogy eszemágában sincs magamat elpusztítani az elvesztett százezer forint miatt. Másrészt nem akarom tovább folytatni a játékot, mert nem tudnám megadni a kölcsön kért összeget az esetben, ha ismét vesztenék. És ha erre nem volnék képes, akkor aztán csakugyan föbbe lönök magamat. Már pedig szeretnék még élni habár szegényül is.

Kittynek úgy látszott, hogy fáj az ajánlat, habár udvarias formában való visszautasítása, mert könybe borultak szép szemei. Moóry Imre meg olyan természetű ember volt, hogy inkább a Dárius kincsét is elvesztette volna nyugodtan, de az asszonysírás meghatotta. Nem akarta tehát megsérteni Kittyt, hanem hirtelenben átgondolva a szállóban hagyott ékszereinek értékét, átvett az örvendő asszonytól néhány ezer forintot és pár perc múlva szemben ült a krupírral.

Kitty a másik banknál játszott szórakozottan, mert aggodalmasan figyelte a Moóry Imre játékát.

Hajnál felé végződött a játék. Moóry Imre kerek háromszázezer frankot nyert. Kitty hasonló szerencséjével játszott, pedig nagyon szórakozott volt, mert mindig az jutott eszébe, hogy Moóry, ha eltalálja veszteni pénzét, csakugyan valami bolondot cselekszik.

Mikor a játéknak vége volt, Moóry Imre lekísérte a szép asszonyt a kocsihoz, engedelmet kérve a déli órákban a látogatásra. Kitty nagyon megörült az ígértnak és melegen kezelt szorított Moóryval.

(Folytatása következik.)

DEGENEK ARADON.

Május 30.

Fenér Kereszt szálloda Hopp Károly, Danzig. — Schmidt Marianne Bécs. — Kiss Zsigmond Budapest. — Scher Fülöp Budapest. — Vass Sándor Budapest. — Kosch S. Arnold Bécs. — Kemény Dező Nagyenyed. — Bárány Sándor Ka'ocsa. — Oz Ignác Soborsin. — Tanisz R. Prága. — Zsika Mór utazó Kalocsa. — Fiesch Arpad Budapest. — Kreisler Jenő Budapest. — Niksih Anton Zágráb. — Lusztig Armin Budapest. — Gal I Budapest. — Alföldy Budapest. — Altar Károly Budapest. — Rosenstok H. Kalocsa. — Lefkovits N. utazó Budapest. — Steiner Frigyes utazó Bécs. — Nikoics Száva utazó Bécs. — Müller Zsigmond Ujvidék. — Kohn Samu Budapest. — Ra'h Jenő Budapest. — Barthl István Budapest. — Szabó Ferenc Budapest.

Központi szálloda. Marschall Odön báró honvédeztredes Vác. — Furtinger I. honvédeztredes Vác. — Keppich M. borkereskedő Karánsabes. — Katona Dező utazó Trieszt. — Nutscheil Ede utazó Bécs. — Albrecht Ottó utazó Zürich. — Böhriger V. ékszerész Bécs. — Csarik János főállatorvos Szeged. — Glass J. és Lévai M. utazók Budapest. — Moirett Odön kereskedő Budapest. — Rocker I. főállatorvos Vác. — Sándor Lajos magánzó Budapest. — Engel Arnold utazó Brünn. — Tolnay Arnold utazó Nagyvárad. — Kemka Gyula főerdész Soborsin. — Maikroscheil I. magánzó Nagybecskerek. — Erdélyi Ferenc magánzó Temesvár. — Keglevich Gergely gróf birtokos Budapest. — Haraykievics I. kereskedő Budapest. — Perlevitz Albert kereskedő Berlin. — Hartwich György konzul Berlin. — Beck Miksa kereskedő Ujvidék. — Mészáros Gábor dr. orvos Budapest. — Keppe Gyula dr. ügyvéd Budapest.

Nádor szálloda. Keller Gyula utazó Fischbann. — Jeney Zsigmond főbirtokos Nagybánya. — Honak Sándor körjegyző Beál. — Geringer G. kereskedő Alsóil. — Csetnek Arpad m. kir. adótiszt Arad. — Szabó János lakatos Miskolc. — Tóth Mihály kovácsmester Békéscsaba. — Molnár Gyula kereskedő Gyula. — Ungurán M. földbirtokos Battonya.

NYILTTÉR.*

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpaképződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrovidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpaképződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáritja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszeszt” és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszűntet mindennemű haj-

betegséget, meggátolja az ősülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növést. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszeszt csak silány, ártalmas utazat. Kapható az egyedül készítőknél: Koráni és Wachsmann drogeria és cosmeticai laboratórium, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész urnál. 1906.
Jegedüs Gyula kereskedő urnál.

a legjobb fém-tisztító szer. 3853
Mindenütt kapható.
Gyár: Lubszynski & Co., Berlin NO.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

MŰVÉSZETEK TÖRTÉNETE

a legrégibb időktől napjainkig.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministerium megbízásából

..... SZERKESZTI .....

BEÖTHY ZSOLT.

Kétezernél több szöveg közti illusztrációval, számos műmellék-
lettel és színes táblával.

Négy, negyedrésztü, átlag ötszáz lapra terjedő kötetben.

A teljes négy kötet ára diszkötésben 64 kor.

Előfizetési-iv!

Kelemen D. és Társa könyvkereskedése Budapest, IV. Reáltanoda-utca, előfizetési felhívást bocsát ki Beöthy: A Művészetek Története című műre, a mely 4 kötetben, negyedrészt alakban, fementes, tehát soha meg nem sárguló papírosra nyomva és gazdagon illusztrálva jelenik meg rendkívül diszes kötésben. Eddig egy kötet jelent meg. Évenként egy-egy kötet jelenik meg. A teljes mű ára 64 korona és 3 koronás havi részletfizetésre szállítatik. A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll, a portóköltség hozzászámítása mellett postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű teljes vételára esedékessé válik. A vételár első részlete a mű szállításakor utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján ezen-
nel megrendelem a fentnevezett munkát ..... koronás vételárért, a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett,
fizetendő havi ..... koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg .....

..... könyvkereskedésénél.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet: .....

Név és állás: .....

Tessék
olvas-
hatóan
aláírni

Az ill. díjjegyzék 30. tétele értelmében bélyegmentes.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy egy

úri és női műcipészeti műhelyt

nyitottam, ahol elvállalok minden e szakmába vágó munkákat a legdiszesebb kivitelben hibás lábakra is. Ugyanígy elvállalok mindenféle javításokat.

Levelező-lappal való megkeresésre a házhoz azonnal elmegyek. 1324

Kiváló tisztelettel

Bodor Béla

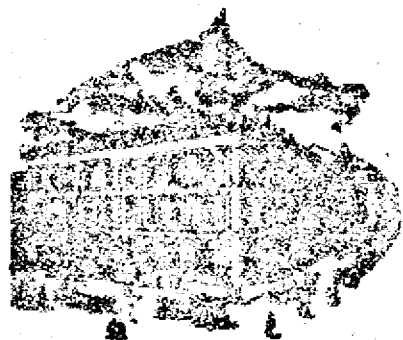
úri és női műcipészete

József főherceg-ut 18. szám.

Grand Hotel

"HUNGARIA"

Temesvár.

Első rendű szálloda

Régész utj, a közpöztetős Comforttal berendezve. Gyönyörű kávé- és étterem helyiségek. Szép nyári és téli kert. — Társalgó és játéktér. Tus- és kád-fürdők a házban, valamint plüss szobába dus reggeli étlappal. Pontos kiszolgálás és a lehető legmesszebb menő meitányosság biztosított. Tejjes tisztelettel **Müller Mihály** szállodér. Városi, vármegyei és internurbán telefon állama 28

SZALLASY ALADÁR

harisnya-kötője

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,

valamint 501

keztük, kumáslik, alsószoknyák, alsóingek és minden e szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—70 fillérig, gyerek harisnya 40—50 fillérig, női harisnya új 80 fillértől egész 1 kor. 40 fillérig, férfi harisnya 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szives figyelmébe ajánlva és becsecs pártfogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel SZALLASY ALADÁR

Nagymennyiségű

maculatura

és

pléhpánt

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

9992—1906. sz.

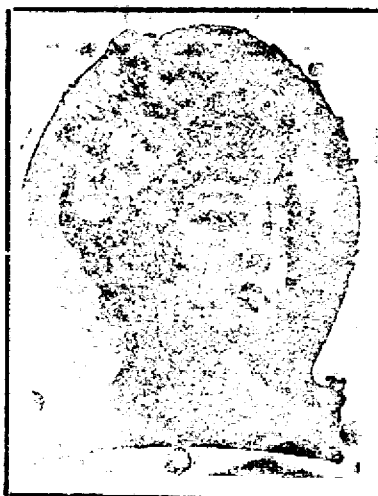
Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minis-
teriumnak rendelete nyomán ezennel
közönségre tesszük, hogy a cs. és kir.
közös hadseregbeli hadapród isko-
láknak az 1906—1907. tanév kez-
detén több hely fog betölteni.

A részletes felvételi feltételek
a városi katonai ügyosztályban be-
tekinthetők.

Arad szab. kir. város tanácsá-
nak 1906. évi május hó 19-én tar-
tott üléséből.

A városi tanács.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan zser szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások,
kifutások s mindennemű bőrbaj ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely alkalmazása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

8881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

A hölgyek legszebb díszé

a fehér és tiszta arczbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

Szeplő, májfolt, bibircs,
bőrvörösséget és mindennemű arczisztátlanságot
egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégeiy 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hőlgypor fe-
hér, rózsá vagy krém színben doboza 1 k. 20 l.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utáztatoktól!

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle Aradi
készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

8861

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerészek utáknál és Vojtek és Welcz droguerijában.

Kávéház átvétel,

Tisztelettel tudatom a n. é. kö-
zönséggel, hogy a mai napon az
Árpád téren levő **Korona-kávé-
házat** átvettem és

Tulipán-kávéház

czim alatt tovább fogom vezetni.

Bátorkodom megjegyezni, hogy
huzamosabb időn át a Püöczl ká-
véháznak főpincéra voltam és ugy-
itt, valamint előbb szerzett tapasztalataim alapján oda fogok töre-
kedni, hogy az igen tisztelt ven-
dégeimet a legmesszebbmenő fi-
gyelemmel szolgáljam ki.

Tisztán kezelt italok és hideg
ételekről gondoskodik. — Naponként
zene-estély.

A n. é. közönség pártfogását
kérve, tisztelettel

Antalik János,

1282

kávés.

10064—1906. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi ministe-
riumnak rendelete nyomán ezennel
közönségre tesszük, hogy a cz. és kir.
közös hadseregbeli hadapród isko-
láknak mintegy 245 magyar honos
ifjak részére fentartott állami ala-
pítványai, magán alapítványi és tan-
díj fizetéses hely lesz az 1906 1907
tanév kezdetén betöltve.

Miről az érdeklődők azzal érte-
sítettnek, hogy a részletes pályá-
zati feltételek a városi katonai
ügyosztályban betekintheők és hogy
a hadapród iskolák ismertetésére
szolgáló "Tájékoztató" a honvédel-
mi minis-terium segédhivatali fő-
igazgatójánál díjmentesen kapható.

Arad szab. kir. város tanácsánk
1906. évi május hó 19-én tartott
üléséből.

A városi tanács.

285—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a városháza külső és belső
festési munkálatnak elvállalása
iránt folyó évi június hó 5-én d. e.
10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár:

I. külső festés 2175 korona.

II. Belső festés 2325 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen csak írásbeli aján-
latokkallehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezár-
tan az I. és II. ár-csoportra külön,
fenti záros idő letelte előtt nyujtan-
dók be, s csak akkor vétetnek fi-
gyelembe, ha azokhoz a bánom-
pénz mellékelve van, s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnak urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekintheők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1906. évi május hó
28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.

aljegyző.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A k i n e k

Ismeretség híján

háztartásra,
nevelőre,
háztartásvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vincsollérra,
kerítésre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy
irodasszolgára,
pénzbeszedőre,
hásmesterre,
stb.-re
van szüksége

A k i

házbeadni kíván

bírtokot,
házat
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

A k i

mindeneket vétel vagy bérbevételek mel-
lől keresi;

A k i

eladni kíván

bort,
sárgorát,
bor,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

A k i

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban érve, ha az

„ARADI KOZLONY“

kis hirdetési
szavatát használja.

Kerestetik

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszobá-
val, esetleg kis magános ház,
lehetőleg a főter közelében. Aján-
latokat a kiadóhivatal továbbítja.

Azonnal kiadó.

Az Andrássy-tér 9. számú házban
két udvari két szoba, konyha és
mellékhelyiségekből álló lakás ki-
adó. Bővebbet a házfelügyelőnél
vagy levél útján Dr. Szilágyi Ede
tulajdonosnál Budapest, Váci-utca
36. sz. 1836

Dr. Wolfner Pál

a Socializmus története füzve 2 kor-
kötve 8 kor. **INGUSZ I.**
ÉS FIA könyvkereskedésében
Telefon 517 235

Veszek könyvtárat,

egyes könyveket és hangjegyeket
legmagasabb áron. Kerpel Izsó
könyv-, papir- és zeneműkereske-
dése, könyv- és zenemű kölcsön-
tára, Aradon. 264

Ötvenezer darab

különböző színes férfi és
női nap és esernyő 1 frt
10 kótól kezdve eladatkak
Hegedüs Arminnál, Sza-
badtság-tér 17., a 13 vér-
tanu szoborral szemben.
1856

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett kor. gyakorlott
levelező jó referenciákkal, 1500
kor. kezdő fizetéssel alkalmazást
nyer. — Bővebbet a kiadóhivatal-
ban. 1854

Eladó tölgy épületfa

1905/6. év telén termelt, élesen
faragott 26 darab 9 méter hosszú,
17-18/15 ctm. vastag, 5 drb. 16
méter hosszú 9-10/10 ctm. vastag
és 2 drb. 11 m. hosszú 10-11/14
ctm. vastag, repedés nélküli, egészsé-
ges, száraz tölgyfa gerenda, Knaue
József körjegyzőnél Berzován el-
adó. Ajánlatok az egész (7 köb-
méter) fatömegre egységárban te-
nődök. 1451

Piski telepen

egy jótorgalmu

temetkezési intézet

és saját ház

szabad kézből azonnal eladó.

Bardóczi Odön, vendéglős

Halász utca 41 sz 299

A k i

jó és tartós cipőt akar venni,
az forduljon

BALOGH SÁNDOR

uri és női cipészhez

Arad, Boros Béni-tér 19. szám,

hol a legdivatosabb

uri-, női- és gyermekcipők

készülnek a legjutányosabb árak
mellett pontos kivitelben.Javításokat elfogadok s azokat a leg-
gyorsabban eszközööm.

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg uton megnyit.

24 évig az aréna épületben volt üzletin-
ket a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

[Müller-házba]

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt
abban a kellemes helyzetben vagyunk,
hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal
olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.Magunkat a n. é. közönség szíves
pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel
KILÉNYI C. és TÁRSA a „Kék golyó“-hoz.

József főherceg-ut 11. 1489

25 év óta fennálló

→ jó forgalmu ←

vas-, fűszer-

üzletemet,

korlátolt italméréssel,

családi ügyek miatt

azonnal 1488

kiadom.

Zimmermann Ádám

Ujzestanya.

Mindenki csak „Répáti“ ásványvizet vegyen és igyék, ki hosszú
életü akar lenni, és azért is, mert feleslegessé tesz és pótol sok osztrák és
egyéb külföldi ásványvizet.

Székelyföldi:

Hazai viz:

„Répáti“

a székelyföldből fakad eszményi tisztaságban és bacillusoktól mentesen, szénsav
és vasdus tartalommal.„Répáti“ kitünő gyógy- és üdítő hatású ásvány- és savanyúvíz,
mely alkatrészeinek szerencsés összetételénél és kellemes ízénél fogva a con-
tinens elsőrendű gyógy- és savanyúvizei közé tartozik.A „Répáti“ az előkelő világ kedvencz asztali vize és különösen
jó eredménnyel használtatik **köhögés, rekedtség, gyomor-, máj-, vese- és
bél-bajok** ellenében, valamint a **húgyzervek** minden bántalmái **köszvény,
vérszegénység, tüdő- és a légző és emésztő szervek** betegségei ellen.Daczára annak, hogy a „Répáti“ üdítő kellemes és kiváló gyógy-
hatású víz, rendkívül olcsó és azért mindenkinek ki egészségét becsüli mint
állandó gyógyítást egymagában is vagy **borral** avagy **tejjel** vegyítve leg-
melegebben ajánlható. 1011„Répáti“ minden nagyobb **fűszerkereskedésben** kapható és
magánlakásokra is szétküldetik. Arad és vidéki vevőknek legalább egy
láda (50 üveg) megvételénél a szállítás az aradi állomásra ingyenesen történik.Kizárólagos főraktár Arad és vidékére **Boros Lajosnál** raktár és lakás Árpád-tér 5.

Magyar gyógybor.

C odálatos hatása a

Rozsnyay-féle Pepsin-bor.

Gyomorbetegeknek, kik gyengén emésztenek, szabályozza az
emésztést és fokozza az étvágyat. Még teljesen egészségesek
is, a kik érzik, hogy valamely kedvencz ételből többet ettek,
egy pohárkával közvetlen étkezés után bevéve, minden emész-
tési zavartól megkíméltetnek. Lábbadozóknak nélkülözhetővé
teszi a sokféle mesterséges tápanyagot. Hízáló gyógymódnál
kiváló sikerrel alkalmazható. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Dr. Rozsnyay étpora

felbőfőgésnél, gyakori gyomorégésnél és emésztési zavaroknál
kiváló. Egy doboz ára 70 fillér.

Kapható:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszerárában

3841

Arad, Szabadság-tér.

Déli Jég és Viszontbiztosító-
Társaság

3718

magyarországi osztálya

Budapest, Váci-utca 20. sz. az „Adriai“ bizt. társ. házában.

Báró Podmaniczky Frigyes intéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3,000.000 kor.
Tartalékok 6,478.798 „Ezen a cs. és kir. szab. „Adriai biztosító-társulat“ védnöksége
alatt megalakult társaság biztosít különféle terményeket jégkár
ellen a legkedvezőbb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és felvilágosít-
ásokat készségesen adnak az „Adriai biztosító-
társulat“ összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Vezérügynökség Aradon: ARADI IPAR ÉS NÉPBANK.

Waldner.

Hehs.

Salgó Pál,

titkár.